

CZWARTEK

13 listopada 2008
rocznik LXIII • nr 132
cena 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

TEMAT DNIA na str. 4:

Kapsuły
życia, czyli
»babybox«

Świętowano niepodległość – już 90-letnią

CIESZYN (ep) – Nabożeństwem ekumenicznym w intencji ojczyzny rozpoczęły się we wtorek przed południem obchody 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Na placu Wolności odbyła się manifestacja patriotyczna, w czasie której kwiaty pod pomnikiem Niepodległości złożyły m.in. władze powiatu, władze samorządowe gminy i miasta Cieszyna, poczty sztandarowe, kombatancki, delegacje służb mundurowych, harcerze i młodzież szkolna. Następnie uczestnicy uroczystości przemaszerowali w asyście orkiestry na Rynek. Tam delegacje złożyły wiązanki kwiatów pod tablicą na Domu Narodowym, upamiętniającą powołanie w 1918 r. Rady Narodowej dla Księstwa Cieszyńskiego.

– Dziś obchodzimy rocznicę szczególną – 90. rocznicę – mówił pod Domem Narodowym wiceburmistrz Włodzimierz Cybulski. – Wydarzenia w naszym kraju w ciągu tych dziewięćdziesięciu lat wymagały wielkich ofiar, poświęceń, trudnych często decyzji. Z biegiem lat, z biegiem dni wydawałoby się, że nie trzeba już takich ofiar, wyrzeczeń, jakie złożyli przed laty walcząc o niepodległość nasi ojcowie i dziadkowie. Jednak chyba tak nie jest. Wolność i Niepodległość to wartości, o których

Pod tablicą na Domu Narodowym, upamiętniającą powołanie w 1918 r. Rady Narodowej dla Księstwa Cieszyńskiego, okolicznościowe przemówienie wygłosił wiceburmistrz Włodzimierz Cybulski.

my, Polacy, stale musimy pamiętać. Dziś pomyślmy o jutrze – zróbmy wszystko, by słowa: Wolność i Niepodległość nie straciły na znaczeniu – takim, jakie miały 90 lat temu, kiedy powstawała Rada Narodowa.

Po części oficjalnej w Domu Narodowym rozpoczął się program artystyczny. Częścią obchodów była

też popołudniowa uroczysta sesja rad gmin Ziemi Cieszyńskiej połączona z wręczeniem Laurów Ziemi Cieszyńskiej w Teatrze im. Adama Mickiewicza. Co roku trzynastcie gmin zrzeszonych w Związku Komunalnym Ziemi Cieszyńskiej przyznaje osobom szczególnie zasłużonym dla gmin Laury Srebrnej Cie-

szynianki. Tradycyjnie wręcza się również Laur Honorowej Złotej Cieszynianki. W tym roku uhonorowano nim Jerzego Pilcha – pochodzącego z Wisły pisarza, publicystę i dramaturga.

***

WARSZAWA (mro) – Wieczorna uroczysta gala w Teatrze Wielkim

z udziałem kilkuset gości z Polski i z zagranicy zakończyła wtorkowe obchody 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Goście zaczęli przyjeżdżać do Teatru Wielkiego przed godz. 20. Wchodzili po czerwonym dywanie, gdzie witał ich prezydent z małżonką. Na galę przybyli prezydenci Chorwacji, Czarnogóry, Estonii, Łotwy, Macedonii, Serbii, Słowacji i Litwy, a także reprezentant Prezydium Bośni i Hercegowiny. W Teatrze Wielkim byli również obecni przedstawiciele władz Cypru, Finlandii, Niderlandów, Turcji, Szwecji, Iraku, Grecji, Arabii Saudyjskiej, Azerbejdżanu i Republiki Czeskiej, którą reprezentował przewodniczący Senatu RC Pšemysl Sobotka. Na galę zaproszone zostały wszystkie środowiska polonijne z całego świata. Zaolzie reprezentował prezes Kongresu Polaków Józef Szymeczek z żoną. – Wykorzystałem tę okazję do rozmów z przedstawicielami polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz z przedstawicielami skupisk polonijnych na świecie – powiedział wczoraj J. Szymeczek, dodając, że atmosfera spotkania była rzeczywistośćie radosna.

Galę uświetnił koncert najpopularniejszych polskich wokalistów.

Boisko dla Sibicy

Z nowego boiska mogą cieszyć się dzieci z polskiej szkoły podstawowej i przedszkola w Czeskim Cieszymie Sibicy. Uroczystego otwarcia przyszłocznego boiska, na którym można grać w siatkówkę, koszykówkę i piłkę nożną, dokonano we wtorek. Jego budowę współfinansowały miasto Czeski Cieszyn i firma CÉZ.

»Głosem Ludu« pokieruje Wojciech Trzcionka

Listopadowe obrady Rady Kongresu Polaków w RC X kadencji zdominowała sprawa powołania na stanowisko nowego redaktora naczelnego „Głosu Ludu”. Po złożeniu rezygnacji przez dotychczasową szefową gazety, Beatę Schönwald, Komisja Medialna zaprosiła na swoje obrady dwóch kandydatów, którzy przedstawili swoją koncepcję pracy w gazecie. W zamkniętym konkursie startowali Wojciech Trzcionka oraz Izabela Kraus-Zür. Oboje wykazali się maksymalną gotowością do kierowania redakcją, doświadczeniem, chęcią i nowymi pomysłami w wydawaniu gazety.

Kandydaci zaprezentowali się również Radzie Kongresu Polaków w RC, która na wniosek Komisji Medialnej powołała na stanowisko redaktora naczelnego

Wojciecha Trzcionkę, byłego dziennikarza „Dziennika Zachodniego” oraz „Gazety Wyborczej”, ostatnio też znanego z prowadzenia gazety internetowej www.gazetacodzienna.pl.

Wśród innych ważnych uchwał znalazła się zgoda na wynajęcie pomieszczeń na ul. Čapka firmie PC Connect, sp. z o.o., którą kieruje Bogdan Waclawik.

Rada KP pozytywnie również oceniła sprawozdanie z pobytu delegacji Kongresu Polaków w RC w Warszawie, podczas której, jak pisaliśmy już wcześniej, prezesi KP spotkali się z władzami organizacji pozarządowych, które wspierają działalność Polaków w RC, oraz z przedstawicielami Ministerstwa Spraw Zagranicznych. ROMAN KASZPER

POGODA

czwartek

dzień: 7 do 9°C
noc: 5 do 4°C
wiatr: 1 – 2 m/s

piątek

dzień: 7 do 8°C
noc: 4 do 2°C
wiatr: 2 – 3 m/s

Będzie »Czesko-Polskie Forum«

PRAGA – Minister spraw zagranicznych RC Karel Schwarzenberg przyjmie jutro Radosława Sikorskiego, szefa polskiego MSZ. Podczas spotkania omawiane będą sprawy związane z nadchodzącą czeską prezydenturą w UE, współpracą Polski i RC na tym forum oraz tematy dotyczące wysokiego stopnia stosunków bilateralnych. Dalszymi zagadnieniami będą kwestie partnerstwa wschodniego czy polityki w stosunku do Białorusi i Ukrainy, Rosji i Kuby. W czasie wizyty przewidywane jest też zawarcie umowy o rozpoczęciu pracy „Czesko-Polskiego Forum”. W tej sprawie przewidziano podpisanie stosownego memorandum.

Hasior do likwidacji

WARSZAWA – Sejm pracuje nad nową ustawą o miejscach pamięci narodowej. Ma ona m.in. zezwolić wojewodom na usuwanie pomników gloryfikujących komunizm, nazizm czy zwalczających postawy patriotyczne. PiS wytypował już pierwszy pomnik do rozbiórki. To rzeźba Władysława Hasiora „Żelazne organy” na Podhalu. – Pomnik opatrzono inskrypcją „Wiernym synom Ojczyzny, poległym na Podhalu w walce o utrwalenie władzy ludowej”. Czyli ku czci utrwalaczy komunistycznego systemu. Podpada więc pod przepisy o likwidacji symboli komunizmu i powinien zostać usunięty – argumentuje posłanka PiS Anna Paluch.

Demianiuk przed sąd

WASZYNGTON/BERLIN – O ekstradycję z USA brutalnego strażnika z obozów koncentracyjnych Johna Demianiuka wystąpił szef Centrali Ścigania Zbrodni Narodowosocjalistycznych w Ludwigsburgu. 88-letni dziś Demianiuk podczas wojny był strażnikiem w obozach w Treblince, Sobiborze i Flossenburgu. Po wojnie wyemigrował do USA. Odebrano mu obywatelstwo, gdy ocalali z Holocaustu Żydzi rozpoznali w nim „Iwana Groźnego”, brutalnego operatora komory gazowej w Treblince. Za ludobójstwo sądzono go w Izraelu, gdzie w 1988 r. został skazany na śmierć, ale pięć lat później uniewinniono go i odesłano do Ameryki.

Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki ■ MATRAS S.A. ■ MK PZKO Karwina Frysztat

Wystawa Polskiej Książki

Dom PZKO Karwina Frysztat
czwartek 13. 11. 2008 r., godz. 8.00-17.00
piątek 14. 11. 2008 r., godz. 8.00-17.00

Wystawie towarzyszy kiermasz książek

Prawdziwe pasje orłowian

ORŁOWA (mro) – Wystawa działalności różnych stowarzyszeń i klubów po raz trzynasty zagościła w progach Domu Kultury Miasta Orłowej. Dwudniowa ekspozycja sześćdziesięciu wystawców zakończyła się w sobotę.

– Ta wystawa jest największą tego rodzaju w województwie – zaznaczył w rozmowie z redakcją Radosław Mojżiś, wiceburmistrz miasta, dodając, że tradycyjnie uczestniczą w niej także partnerskie miasta Rydułtowy i Czechowice-Dziedzice. Na wystawie najlepsze okazy ze swych zbiorów pokazywali hobbyści, hodowcy zwierząt, pasjonaci kaktusów i innych roślin, dyskutowali badacze historii, o swojej działalności mówili też gimnastycy. – Naszym celem nie jest jedynie zaprezentowanie dokonań towarzystw i klubów, ale i przybliżenie do tej formy aktywności młodszych orłowian – podkreślił wiceburmistrz.

Wystawa była także okazją do poszerzenia kontaktów transgranicznych. – Z przedstawicielami Czechowic-Dziedzic ustaliliśmy, że między naszymi miejskimi bibliotekami nawiązana zostanie współpraca – zaznaczył R. Mojżiś. – Wszystkie

trzy miasta partnerskie umówiły się też co do współpracy ochotniczych straży pożarnych. Dodatkowo Czechowice-Dziedzice przygotowują projekt skierowany do UE o pozyskanie funduszy na wyposażenie materiałowe jednostek straży w trzech współpracujących miastach.

Na wystawie nie zabrakło informacji o pracy dwóch kół PZKO – w

Orłowej Lutyni i Orłowej Porębie. – Nasze koło przedstawiło zdjęcia z działalności w minionym roku – powiedział prezes MK PZKO Orłowa Poręba Leon Kasprzak. – Były tam nasze wycieczki, festyny, bale, świetlice, praca Klubu Kobiet, wystawy, a przygotowaliśmy także fotografie tego, co można upiec w piekarni domowej, którą mamy u siebie. Były fotografie sześciu gatunków chleba, kołaczy i plecionek. Anna Kasprzak informowała zainteresowanych o tym, jak takie smakołyki wyczarować z elektrycznej maszyny – zaznaczył prezes.

Obydwa stoiska pezetkaowskie (na lutyńskim eksponowano m.in. osiągnięcia odnowionej „Skotniczki” i chóru „Zaolzie”) cieszyły się dużym zainteresowaniem. – To była udana impreza – podsumował Leon Kasprzak.

MOIM ZDANIEM W liczbach

ELŻBIETY PRZYCZKO

„Odzyskanie niepodległości w 1918 r.” – taką odpowiedź wybrała zdecydowana większość ankietowanych pytanych o to, którą rocznicę powinno się w Polsce oficjalnie obchodzić. Inne okazje pozostają w tyle. Trudno jednak mówić o jakiejś szczególnej świadomości historycznej, ten efekt przypisałabym raczej lekcjom historii w polskich szkołach, z których nawet największy osioł wyniósł niekwestionowaną wiedzę, że były 3 rozbiory Polski i 123 lata niewoli. Niektórym to wystarczy na całe życie.

Moje przypuszczenia potwierdza kolejne pytanie zadane przez ośrodek badawczy Pentor w tej samej ankiecie. Ponad 50 proc. Polaków stwierdziło, że ich zainteresowanie historią jest żadne lub znikome. No cóż, liczby są bezlitosne. To sondaż z tego roku. Co ciekawe, przed dwoma laty takiej odpowiedzi udzieliło 25 procent badanych. Coś się widocznie stało w tym czasie. Wszak o historii dużo się mówiło, miał ponoć wytworzyć się „dobry klimat” do zainteresowania społeczeństwa historią. Ludzi najwyraźniej zraziło wykorzystywanie historii w polityce i dziecinne klótnie przy okazji kolejnych rocznic. Także i tegoroczne obchody 11 listopada upłynęły pod znakiem komentarzy, kogo prezydent nie zaprosił, a kto nie chciał przyjść z własnej woli itp.

Nie wiem, czy w szkołach dalej uczą na historii tego, co kiedyś, i czy to, jak uczono kiedyś, było najlepszym sposobem. Widziałam jednak niedawno jeden z podręczników do tego przedmiotu i muszę przyznać, że nie da się zbyt wiele z niego nauczyć. Wszak w dzisiejszych czasach ucznia nie należy przemęczać niepotrzebnymi datami, a przewaga obrządków nad tekstem jest po to, by nauka była przyjemniejsza...

przyczko@glosludu.cz

Spekulacje historyczne

OSTRAWA (mro) – Ostrawski ośrodek Czeskiej Telewizji zachęca swoich widzów do popuszczenia wodzy fantazji, prezentując dokumentalną fikcję o roku 1938 pt. „Gdyby” (dziś o godz. 20, TVC 2). Film przedstawia różne scenariusze wydarzeń z jesieni 1938 r. Szuka odpowiedzi na pytanie, jak potoczyłyby się losy Czechosłowacji, gdyby walczyli o niepodległość. Przy czym scenariusz programu jest oparty na istniejących dokumentach, studiach historyków wojskowych, rozważaniach na temat możliwości technicznych i terytorialnych powodzenia walki. Reżyserem programu jest Michal Najbrt.

KOŚCIOŁY I DOMY MODLITWY NA ZAOLZIU (4)

Kościół katolicki w Cz. Cieszynie

Kościół katolicki p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Alejach Masaryka w Cz. Cieszynie powstał dzięki wydatnej pomocy finansowej arcyksięcia Albrechta

Kościół katolicki w Alejach Masaryka w Cz. Cieszynie.

i arcybiskupa wrocławskiego kardynała Geорга Koppa w latach 1892-1894. Budowę obiektu zainicjował pochodzący z Berlina jezuita Paolo Rübon. Dnia 11 czerwca 1892 roku odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego. Budowlę sakralną wzniesiono w niezamieszkałej wówczas części miasta nad Olzą, na łące, gdzie podobno przedtem wypasano owce. Zbudowano ją w stylu neogotyckim według planów architekta wiedeńskiego Ludwiga Satzke. W porównaniu z pierwotnymi świątyniami gotyckimi, gdzie panuje półmrok, w czeskokieszyńskim kościele jest światła pod dostatkiem.

Pierwotnie planowano budowę dwóch wież, w końcu powstała tylko lewa. Obok zbudowano plebanię i dom dla odnowionego konwentu jezuitów. Wnętrze wyposażone zostało przez znaną firmę rzeźbiarską Stuflesser ze St. Ulrich z Tyrolu. Od roku 1920 obiekt pełni funkcję kościoła parafialnego dla Czeskiego Cieszyna.

Poświęcenie obiektu, którego dokonał wspomniany już kardynał Kopp, miało miejsce 10 października 1894 roku. Nabożeństwa aż do roku 1938 odprawiano w trzech językach – polskim, czeskim i niemieckim.

Po przyłączeniu Zaolzia do Polski parafią zarządzali polscy jezuita na czele z o. Franciszkiem Kałużą, którego mianowano proboszczem 8 grudnia tego roku. Jednak już 3 listopada 1939 roku wszystkich jezuitów z Polski aresztowano. Okupacyjne władze po kilku dniach wypuściły wszystkich na wolność, oprócz o. Kałuży. Jezuita był zmuszony do opuszczenia Cieszyna. Natomiast o. Kałuża 19 stycznia 1941 r. zmarł w obozie koncentracyjnym Dachau. Obecnie przebiega jego proces beatyfikacyjny.

W okresie drugiej wojny światowej świątynia nie ucierpiała w żaden sposób, stłuczonych było tylko kilka okien. W kościele są przechowywane relikwie urodzonego na Śląsku Cieszyńskim jezuita Melchiora Grodzieckiego, kanonizowanego w 1995 r. Nabożeństwa niedzielne rozpoczynają się już o godz. 6.45 w języku polskim, o godz. 8 i o 9.15 są celebrowane w języku czeskim. O godz. 10.30 znowu po polsku a o godz. 17.30 w języku czeskim. Proboszczem jest ksiądz Jiří Kovář.

CZESŁAW GAMROT

Dla Niepodległej polski barok

Klub Polski POLONUS w Brnie i zespół muzyki dawnej MUSICA POETICA byli organizatorami koncertu „Polski barok”, który odbył się 11 listopada z okazji Święta Niepodległości RP w przepięknej sali freskowej w Starym Ratuszu w Brnie. W czasie koncertu zabrzmiały utwory Mikołaja Zieleńskiego, Stanisława Sylwestra Szarzyńskiego i Marcina Józefa Żebrowskiego w wykonaniu sopranistki Martyny Macko (która jest członkinią Klubu Polskiego) oraz brneńskich muzyków.

W ramach obchodów Święta Niepodległości RP brneńscy Polacy spotykają się też tradycyjnie 20 listopada o godzinie 16.30 pod tablicą polskich więźniów na Szpilbergu, a następnie wraz z dyrektorem zamku zwiedzają ekspozycję poświęconą Polakom. (rpb)

Na koncercie z okazji Święta Niepodległości RP w brneńskim Starym Ratuszu zagrał zespół muzyki dawnej MUSICA POETICA.

O jeden kabel za dużo

HAWIERZÓW (mro) – Dwie jednostki wojewódzkiej straży pożarnej z Karwiny i Hawierzowa gasiły we wtorek po południu pożar „mostu energetycznego” w byłej Kopalni „Dukla”. Na wysokości 5 metrów płonęły kable instalacji elektrycznej. Po wyłączeniu prądu (napięcie 22 kV) i ugaszeniu pożaru strażacy w pogorzelisku znaleźli zwłoki młodego mężczyzny. Sprawa została przekazana policji. Nie wyklucza się, że płomień zaskoczył mężczyznę w momencie, kiedy kradł metal...

Na Nohavicę również bez biletu

TRZYNIEC (dc) – Gwiazdą 10. Koncertu Benefisowego Szpitala Trzyniec, który rozpocznie się jutro o godz. 18 w Domu Kultury „Trisia”, będzie Jaromír Nohavica. Również ci, dla których bilety są za drogie lub nie udało im się ich zdobyć (część puli przeznaczona została dla darczyńców szpitala), będą mogli posłuchać i zobaczyć popularnego piosenkarza. Koncert będzie bowiem wyświetlany na telebimach umieszczonych przed Domem Kultury.

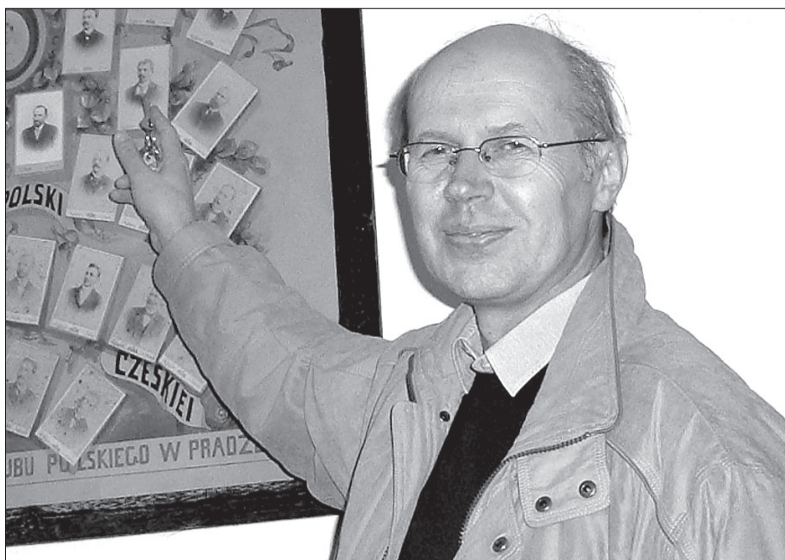
Co słyszeć u praskiej Polonii?

Oficjalna siedziba Klubu Polskiego w Pradze nadal znajduje się na Karlinie przy ul. Vitkovej 8 i tam należy kierować pocztę do tej organizacji. Niemniej życie praskich Polonistów od dwóch lat toczy się głównie w nowym Domu Mniejszości Narodowych przy ul. Vocelowej w Pradze II. Tam Klub może korzystać z dwóch pomieszczeń.

– Zaczynają się one trochę przepełniać – mówi prezes Klubu, Władysław Adamiec, który od lat reprezentuje też praską Polonię w Radzie Kongresu Polaków. – Otrzymał się bowiem trochę sprzętu oraz mebli i to właśnie zagracca lokale. Czyli musieliśmy trochę mebli zmagazynować na Karlinie. I tam też mamy takie rezerwowe pomieszczenie, w którym możemy organizować swoje imprezy. Bo sale w Domu Mniejszości Narodowych nie zawsze są wolne, a wiadomo – Klub Praski spotyka się często.

Prezes Adamiec wspomina, że pod koniec ub. roku Klub Polski obchodził 120-lecie, jest więc jedną z najstarszych organizacji polskich w RC. – Uroczystość była udana, przyjechał ambasador, przedstawiciele Senatu RP i władz stolicy, szkoła polska przygotowała program... No a teraz spotykamy się regularnie co miesiąc, zawsze w ostatni czwartek miesiąca, najczęściej na ul. Vocelowej. Ostatnio np. zorganizowaliśmy ognisko, podczas którego obchodziliśmy też moje okrągłe, bo już sześćdziesiąte, urodziny oraz regularne październikowe spotkanie...

Wiceprezesami Klubu są Michał Chrzastowski oraz Krystyna Olszewska-Kotynek. Zarząd liczy 12 członków, zaś sam Klub tworzy ok. 150 osób, ale aktywnie angażuje się ok. trzydzieści. Więcej ludzi pojawia się tylko na tradycyjnym spotkaniu

Prezes Klubu Polskiego w Pradze, Władysław Adamiec.

opłatkowym lub wielkanocnym. Klub współpracuje z Ambasadą RP w Pradze, częściowo też z Instytutem Polskim. – Uczęszczamy na imprezy Instytutu. Ostatnio np. zorganizował on świetny koncert pn. „In memoriam Ryszard Siwiec”, był też koncert Stanisława Sojki podczas Dni Warszawy w Pradze, mieliśmy okazję obejrzeć film Andrzeja Wajdy „Katyn” – mówi W. Adamiec. – Sami zresztą staramy się organizować spotkania tematyczne, zapraszać gości, przypominać ważniejsze rocznice, by nie chodziło tylko o posiedzenie przy kawie...

Przez kilka lat Klub Polski organizował też podczas wakacji Dni Polskie w Lysej nad Łabą. W tym roku nie odbyły się, bo zabrakło chętnych do ich zorganizowania. W. Adamiec zapewnia jednak, że w przyszłym roku będą ponownie.

Na działalność i utrzymanie pomieszczeń w Domu Mniejszości Na-

rodowych Klub otrzymuje wsparcie finansowe m.in. od Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Ale pomaga mu też magistrat stolicy.

Klub Polski – pomimo że przestał się już ukazywać „Kurier Praski” – wydaje miesięcznik „Merkuriusz”. Można go przeczytać w Internecie – na stronach www.klubpolski.cz/merkuriusz. Poza tym młodszy członek Klubu wyszli z pomysłem utworzenia polsko-węgierskiego radia internetowego. – To mogłoby przyciągnąć do nas zwłaszcza młodszych ludzi. Kiedy tylko zaczniesz ono nadawać, informacja na ten temat na pewno znajdzie się także w „Głosie Ludu”.

A jakie Klub Polski ma plany? W najbliższym czasie jego członkowie spotkają się z okazji Andrzejków, a w grudniu przy opłatku. – Plan pracy na przyszły rok na pewno przyjmimy jeszcze przed świętami – zapewnia prezes Klubu. **JACEK SIKORA**

»Viva Verdi« po raz ostatni

Scena Polska ma przyjemność zaprosić wszystkich tych, którzy jeszcze nie widzieli lub chcieliby obejrzeć ponownie ostatnie wystawienie spektaklu „Viva Verdi” w Teatrze Cieszyńskim w Cz. Cieszyńsku.

Gdy siedemdziesięcioletni mistrz opery Giuseppe Verdi rozpoczął współpracę z Arrigo Boito, młodszym o trzydzieści lat librecistą, nie wiedział jeszcze, że to partnerstwo będzie jednym z najszcześniejszych przypadków w historii opery. Uduchowiony Boito, syn padewskiego portrecyisty i polskiej hrabianki Józefiny Radolińskiej, był włoskim

poetą i kompozytorem opery „Mefistofeles”, sztandarowego dzieła włoskiego modernizmu.

Obaj mistrzowie są bohaterami adaptacji teatralnej muzykologa i historyka kultury Paula Barza oraz renomowanego praskiego reżysera Michaela Taranta pt. „Viva Verdi”. Barz jest m.in. autorem słynnej „Kolacji na cztery ręce”. Dwa różne światy jednej pasji, a także wyraziste postacie i świetnie napisane dialogi, są również walorem nowej sztuki, której prapremiera polska w

reż. M. Taranta odbyła się w Scenie Polskiej 27 czerwca br.

Jury 8. Festiwalu Teatrów Moraw i Śląska, który odbywał się w Teatrze Cieszyńskim w dniach 4.-8.11. br., w kategorii najlepsza kreacja aktorska nagrodziło dojrzałe aktorstwo Karola Suszki, oddające rozwój postaci Giuseppe Verdiego.

Przedstawienie „Viva Verdi”, które Scena Polska wystawi w TC w niedzielę 16 listopada o godz. 17.30, będzie nagrywane przez Telewizję Czeską do programu „Divadlo žije”.

Teatr Cieszyński

MARIONETKI

FELIETON HALINY SIKORY

„Czy muś mi kozała przisć, a eszcze tak hónym?” – zapytała zdyszana Marynka. Parę minut wcześniej do jej drzwi zastukały dzieci od Cieślarów wysłane przez Prezesową.

„Widzím, że dziećka od Cieślarów ci powiedziały, że mosz zaraz przilecieć” – zauważyła Prezesowa.

„I też żech przileciała. Prani niechała w proczce i leciała. Cóż se dzieje?” – dopytywała Marynka.

Prezesowa siedziała przed komputerem, wstukiwała coś do niego. Powoli, bo powoli, ale za to z jakim zaangażowaniem!

„Cóż tak klepiesz do tej klawiatury, jakby ci co zrobiła?” – próbowała się dowiedzieć Marynka.

„Ty se nie pytej, ty siadej. Tu mosz kiśnie z fotkami, wybiyrej nejlepszym. Uwidzisz, zrobymy takóm publikacje, jakóm eszcze cały świat nie widziól. Jo se už pumału na tym komputerze nauczyła robić, wiyw kaj se ty czcionki wybiyro a kaj se ty fotki do tekstu wkłodo. Prezes przidzie, tóż nóm ich zeskanuje. A ty nowsze móm w komputerze, tak to problem nie bedzie”. Pre-

zesowa się rozmarzyła: „To bedzie tako publikacja, ze nóm jóm bedóm zawidzieć wszystkie koła dookoła!”

„To je piękne, Prezesowo, że mosz ambicje. Ale nie było by lepsze to dać jaksimu specjalistowi? Takimu, co se na tym dobrze zno?” – ostrożnie zaproponowała Marynka.

„Ja, a zrobi to samo, co my poradzimy zrobić. Dyć se podziwej na Kalyndorż Ślónski. Do poczytanie to tam je aj moc, aj ciekawego, polepszyło se mu, ale jak to je zrobióne? Na każdej strónce inszo czcionka, jakby se chcieli wyprubować wszystkie, co ich w komputerze majóm. Tela to umiyw aj jo” – hardo powiedziała Prezesowa.

„Jo se nieśmiało myślím, że by my tego grafika mieli zaprosić” – nieśmiało proponowała Marynka.

„Dzisiaj grafikym każdy być może, demokracje mómy” – odpowiedziała Prezesowa stanowczo.

„Też to tak wyglóndo” – pomyślała cicho i nieśmiało Marynka.

sikorova@glosludu.cz

Czcionka

Przed jubileuszem: na parkiecie i z igłą w rękę

SUCHA GÓRNA (dc) – Nieustanne próby pod baczny okiem czterech choreografów odpowiedzialnych za poszczególne części programu, wykańczanie strojów, załatwianie spraw organizacyjnych – te wszystkie przygotowania poprzedzają obchody jubileuszu 55-lecia działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Suszanie”, które odbędą się w sobotę 29 bm. W ostatni weekend 29 tancerzy i 5 członków kapeli szlifowało układy taneczne na zgrupowaniu w Milikowie, zaś w niedzielę poprzedzającą jubileusz odbędzie się próba generalna całego programu.

Uroczystość składać się będzie z dwu części – Koncertu Jubileuszowego i spotkania towarzyskiego obecnych i byłych członków zespołu. Koncert, który rozpocznie się o godz. 16 w Domu Kultury im. P. Bezruča w Hawierzowie, z pewnością dostarczy widzom wielu nowych wrażeń artystycznych. Jak dowiedzieliśmy się bowiem od kierownictwa zespołu, na program złożą się nie tylko rodzime tańce cieszyńskie czy też tańce słowackie, w których zespół specjalizuje się od lat, ale też tańce polskie i rzadko przez nasze zespoły prezentowany folklor czeski. Zmieniała będzie się więc nie tylko muzyka, ale też stroje. – W praktyce oznacza to, że np. rodzina, w której tańczy dwójka rodzeństwa, będzie musiała przygotować w niektórych przypadkach nawet 14 różnych strojów – zdradziła nam Barbara Weiser, matka dwojga tancerzy i prowadząca chórek towarzyszący zespołowi. Dodała, że dzięki sponsorom, władzom gminy, a także zaradności mam tancerzy, które nie boją się szycia, zespół jest – jeśli chodzi o stroje – w pełni samowystarczalny i żadnych nie musi wypożyczać.

Po koncercie odbędzie się w górnosuskim Domu Robotniczym zabawa towarzyska, na którą zespół serdecznie zaprasza wszystkich swoich byłych członków i oczywiście sympatyków. Wieczór, podczas którego można będzie potańczyć przy muzyce DJ Janusza Gawłasa z Bielska-Białej, powinien być czymś więcej niż tylko zwykłą zabawą taneczną – będzie też okazją do spotkania z dawnymi kolegami, do „wygrzebania” z pamięci wspomnień o latach spędzonych w zespole. By ułatwić po koncercie przejazd z Hawierzowa do Suchoj Górnjej tym osobom, które nie będą miały własnego samochodu, kierownictwo zespołu załatwiło kilka autobusów.

Informacje nt. przedsprzedaży biletów na obie imprezy znajdują się w rubryce „Co w terenie”.

Przez trzy dni szlifowali „Suszanie” układy taneczne na zgrupowaniu w Milikowie.

O szkole, Hadynie i »Śląsku«

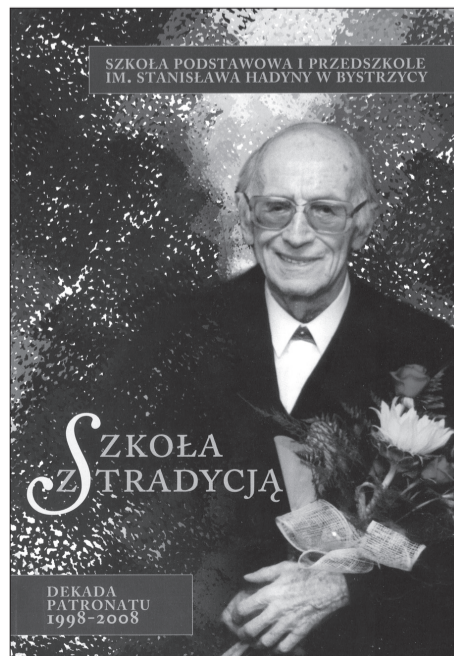
Biuletyn jubileuszowy pt. „Szkoła z tradycją”, który wydała PSP w Bystrzycy z okazji 10-lecia nadania jej imienia Stanisława Hadyny, to nie tylko zwykła publikacja o licznościowa o życiu szkoły-jubilatki. Prócz przypomnienia najważniejszych wydarzeń z życia szkoły w ostatniej dekadzie znajdziemy

w biuletynie wiele wartościowych tekstów poświęconych patronowi szkoły – muzykowi, pisarzowi i założycielowi Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” Stanisławowi Hadynie, a nawet piękny tekst pióra samego Hadyny pt. „Wioska jedyna na świecie”, w którym opowiada o swej rodzinnej wsi – Karpętnej.

Opowiadanie to z pewnością rozpali serce każdego, kto swoją rodzinną wioskę darzy taką samą nostalgią, jak zmarły profesor. W publikacji znajdziemy ponadto m.in. opowiadanie córki Hadyny, Aiszy, o ojcu, ciekawe wspomnienia początków działalności „Śląska”, które zebrał Daniel Kadłubiec, czy też skłaniający do refleksji tekst Andrzeja Króla o miejscu patrona w programie dydaktyczno-wychowawczym szkoły.

Bogaty materiał zdjęciowy, łącznie ze zdjęciami i zapiskami z archiwum rodziny Hadynów, zasługuje na taką samą uwagę, jak same artykuły.

Publikację można nabyć za cenę 50 kc w sekretariacie bystrzyckiej szkoły. **(dc)**

Kapsuły życia, czyli »babybox«

Ludvík Hess był hodowcą koni. Do pewnego czasu. Do chwili, gdy usłyszał, że gdzieś na ławce w parku, pod śmietnikiem czy na wysypisku, znaleziono wyzionę, ledwo żywe niemowlę. Dziecko zostało przez kogoś porzucone. Ta historia sprawiła, że hodowca radykalnie zmienił spojrzenie na świat. Od tamtej pory działa aktywnie w Fundacji „Statim” (w medycynie to słowo oznacza „działanie natychmiastowe”) i jej bratniej organizacji „Babybox”. Babybox-Statim dzięki staraniom pana Ludvíka montuje w całym kraju skrytki, w których matki lub rodzice mogą anonimowo zostawić swoje dziecko. Maleństwem opiekuje się NATYCHMIAST personel medyczny. Otrzyma ono również opiekę socjalną.

Na drodze tego projektu, a pierwotnie planowałem wybudować 20 „babyboksów”, stali... niektórzy fachowcy – wspomina pan Hess. – Pracownicy socjalni i pediatrzy uważali pomysł za nietrafiony, ówczesna minister ochrony zdrowia Milada Emmerová była zdecydowanie przeciwna „pudełkom na dzieci”, a Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych RC również przez pewien czas sceptycznie odnosiło się do mojego pomysłu. Potem zmieniło zdanie i nawet wydało instrukcję o tym, jak należy obchodzić się z porzuconym dzieckiem. Tę instrukcję opracowałem wspólnie z moimi przyjaciółmi...

Jakie były argumenty przeciwników „babyboksów”?

To nawet było wesołe... Ministerstwo Zdrowia wydało oświadczenie, że utrzymanie dzieci zostawionych przez obywateli obcych państw obciąża zbyt mocno budżet czeskiej służby zdrowia. Powoływano się na to, że „babyboksy” naruszają międzynarodową umowę o prawach dziecka, dziecko bowiem ma prawo znać swoją tożsamość. Ale ta umowa dokładnie precyzuje, że ma prawo znać swą tożsamość, jeśli jest to w ogóle możliwe, i zaraz potem dodaje, że najważniejsze jest prawo do życia. Mówiono także, że są inne drogi „odkładania”, takie jak instytucja tajnego porodu, Instytut dla Niemowląt, gdzie można zostawić dziecko, oraz prawo adopcyjne.

Kiedy zamontowano pierwszy „babybox” w RC?

Pierwszy został zamontowany 1 czerwca 2005 roku w Pradze 9, na ulicy Hloubietínskéj 3, w ścianie Gyn-Centrum. Wtedy za pomocą listów wysłanych do wielu czeskich szpitali tłumaczyłem, co to takiego jest „babybox”. Odpowiedzi na mój apel były pozytywne, ale były też miejsca, z których nie było odzewu. Dzisiaj to do mnie zwracają się szpitale, by zamontować u nich znane już powszechnie „okienka życia”.

Jak taki „babybox” działa? Zamontowany w ścianie wygląda bowiem jak przywołany sejf.

Po pierwsze muszę zaznaczyć, że jest to nasz czeski, unikatowy patent. Producentem naszych „babyboksów” jest Michal Čumperlík – inżynier, który z pomocą ślusarzy, elektryków i elektroników stworzył skrynkę ratującą życie. Ma ona ponad tysiąc części – dość skomplikowane urządzenie. Wszystko działa na takiej zasadzie, że osoba chcąc zostawić dziecko podchodzi do „babyboksu”, naciska czerwony guzik i chwytając za klamkę (w tym momencie temperatura wewnątrz wzrasta z 27 do 37 st. C, zaczyna pracować wentylacja i zapala się przyjemne światło). Po otwarciu drzwi osoba wkłada do środka niemowlę i zamyka „babybox”. Wtedy też na moją ko-

mórkę, jak również do ośmiu innych pracowników Fundacji, przychodzi SMS z informacją, że skrytka została otwarta. Ten sam sygnał otrzymuje dyżurka w placówce zdrowia zabezpieczającej „babybox”. Zaalarmowana otwarciem boks siostrą przychodzi i odbiera dziecko z drugiej strony, tak by nie doszło do żadnego kontaktu z osobą oddającą niemowlę. Dziecko znajduje się w bezpiecznych rękach w ciągu minuty.

Jaki jest koszt budowy jednego „babyboksu”?

Średnio koszt wynosi 250 000 koron. Nie byłoby tych kapsuł życia, gdyby nie Fundacja „Jistota” założona przez Bank Komercyjny i inni sponsorzy całej akcji. Koszty nieco spadają wraz z „rozwojem produkcji”.

Ile czynnych „babyboksów” znajduje się obecnie w kraju?

Dziś do 14 już działających dołączyły trzy w województwie morawsko-śląskim. To pierwsze „okienka życia” w tym regionie. Zainstalowane zostały na Oddziale Dziecięcym Szpitala Miejskiego na Fifejdach, w Szpitalu Śląskim w Opawie oraz we Frydku-Mistku. Jak powiedziałem, szczytem moich marzeń było zamontowanie 20 „babyboksów”, ale tak mnie to wciągnęło, że liczba ta będzie na pewno większa. Tylko w tym roku, a jest on bardzo szczodry, uruchomimy aż 13 nowych

Ludvík Hess przed ostrawskim „babyboksem”

„babyboksów”. Teraz chcę, by to urządzenie zostało zamontowane w każdym powiecie.

Dlaczego?

Po prostu uważam, że od matki, która urodziła dziecko pokątnie, nie można wymagać, by z nowonarodzonym dzieckiem tłukła się do nieznanego miasta i tam szukała „babyboksu”.

Czy „babyboksy” są instalowane tylko w RC?

Nie. Na Słowacji są zwane „gniazdami ratunkowymi” i jest ich 13. Słowacy zainspirowali się naszą akcją. Najwięcej podobnych urządzeń jest w Niemczech. Oczywiście, każdy typ tego „schowka życia” ma inne rozwiązania techniczne. Na Węgrzech jest jeden, a z tego, co wiem, minimalnie trzy znajdują się w Austrii i jeden w Szwajcarii. Ale są kraje, w których w ogóle ich nie ma, np. chodzi tu o Wielką Brytanię.

Biskup F. V. Lobkowicz błogosławi „kapsułę życia” w Szpitalu Miejskim na Fifejdach.

Ilu dzieciom w RC „babyboksy” ocaliły życie?

Do tej pory za ich pomocą uratowano 14 dzieci na terytorium RC. W pierwszym „babyboksie” w Pradze 9 znaleziono 9 niemowlaków, dwoje w Ołomuńcu i dwoje w Brnie.

Czy jakiś szpital nie chce tego urządzenia?

Tak, broni się przed nim Hradec Kralowej. Dyrektor miejscowego szpitala doc. Heger w oficjalnym liście do mnie napisał, że nie myśli, że „babybox” jest potrzebny, bo od trzech lat żadne dziecko nie zostało tam porzucone. Myślę, że będzie bronić się i województwo pilzneńskie, gdyż tam hetmanem została Milada Emmerová, moja największa przeciwniczka. Tam nie ma żadnego „babyboksu” i jestem ciekaw, czy kiedykolwiek coś się tam zmieni...

Na „sejfie” znajdują się napisy w języku czeskim, rosyjskim, angielskim i polskim. Dlaczego polskim?

Jestem pewien, że kobiety z Polski skorzystają z tej możliwości. Negatywne podejście pań-

stwa polskiego do aborcji jest znane i dlatego instrukcja obsługi „babyboksu” i ulotki informacyjne są także w polskiej wersji językowej.

★ ★ ★

W piątek, podczas skromnej uroczystości otwarcia ostrawskiego „babyboksu”, biskup diecezji ostrawsko-opawskiej ks. František Václav Lobkowicz pobłogosławił „kapsułę życia”. Powiedział: – *To niby tylko skrzynka, ale i szansa na życie. Życie to nie jest sprawa ludzka. To dar dla tego świata. Każdy członek społeczeństwa ma być jego wzbogaceniem. A jeśli życie kończy się na śmietniku czy na wysypisku, to ten dar jest zmarnowany. Tu dzieci mają szansę. Nie muszą, tak jak dawniej, być zostawiane na schodach kościołów czy klasztorów – niech „babybox” działa i tu, niech ratuje ludzkie życie. Chociaż jedno.*

Pytany o to, jak się czuje po kolejnym sukcesie, Ludvík Hess uśmiecha się dobrotliwie i odpowiada skromnie: – *Idea pomagania słabym i bezsilnym jest stara jak świat – ona nie wyszła z mojej głowy.*

M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

SONDA

Powiedzieli o babyboksach:

Jan Karczmarczyk (lekarz) – „Babybox” może być nieocenioną pomocą w przypadkach losowych. My, lekarze, na co dzień walczymy o życie ludzkie – a to jest także jedna z metod jego zachowania. Słyszałem o obawach, że zainstalowanie „babyboksów” będzie niejako zachęcało do „podrzucania” dzieci. Te obawy nie potwierdziły się. Wiadac, że dzieci zostawiane w nich były rzeczywiście w sytuacjach bez wyjścia. Oczywiście, mam swój pogląd na etyczną stronę zagadnienia. W XXI wieku jednak, w społeczeństwie kulturalnym, za jakie uchodzimy, lepiej zostawiać dziecko w skrytce, skąd trafi pod fachową opiekę, niż na chodniku. Samo zjawisko zostawiania dzieci istniało w społeczeństwie zawsze i nie wiązałyby tego ani z moralnością, ani z pieniędzmi. To jest sprawa przede wszystkim rodziców dziecka i samej matki.

Bogusław Chwajol (lekarz) – Otwarcie „babyboksu” to dobra wiadomość. To ulga dla tego, kto noworodka nie chce, świadomość, że ktoś kompetentny opiekuje się dzieckiem, zaopatrzy go na życie. To po prostu szansa na życie dla człowieka.

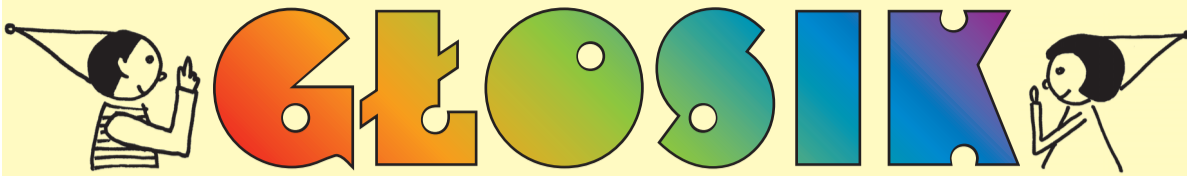
ks. Bogusław Kokotek (duchowny) – „Babyboksy” są potrzebne. To konkretna pomoc dla matek. Ale całe zagadnienie ma jeszcze drugą stronę medalu: jak uświadamiać mat-

ki, by nie traktowały życia swoich nowonarodzonych jako bagażu, który można gdzieś zostawić i więcej się o niego nie troszczyć? Jak uczyć poszanowania życia jako Bożego daru? Tu otwiera się wielkie pole dla działalności kościołów chrześcijańskich.

Małgorzata Rakowska (pedagog) – Oczywiście, że jest to jak najbardziej potrzebne. Charaktery i losy ludzkie są bardzo różne, tak jak życiowa droga, na którą czasem nie ma się wpływu. A każdego życia szkoda

Janina Raclavska (pedagog) – Dla mnie to zło konieczne. Każdy człowiek od swojego poczęcia ma prawo do życia. Matka, która pozbywa się dziecka, nie ma w sobie instynktu macierzyńskiego i w moim pojęciu nie powinna w ogóle decydować się na ciążę. Pozostawienie dziecka, z jakiegokolwiek powodu, nie obarcza jedynie matki, ale i ojca – o czym zdajemy się nie pamiętać. Wskazuje na odpowiedzialność rodzicielską obydwojga rodziców. (Pomijam tu kwestie wynikłe z przestępstwa.) A więc w tym kontekście istotna jest oświata, wychowanie, wsparcie ze strony rodziny, ale także, co jest mało dostrzegalne – wsparcie ze strony pracodawcy przyszłych matek czy kobiet w ciąży. Ważne jest też, by uświadomić sobie, że kobiety posiadające potomstwo wymagają większej troski. (mro)

Malarstwo Polskie

Dzisiaj prezentujemy obraz urodzonego w Oświęcimiu Tadeusza Makowskiego pt. „Teatr dziecięcy”. Obrazy tego artysty są dość charakterystyczne, ich bohaterami są bowiem najczęściej dzieci przedstawione często jako małe figurki w spiczastych czapeczkach. Tadeusz Makowski jest autorem ponad 600 obrazów olejnych, kilku tysięcy rysunków, akwarel i rycin.

Stary zegar od pradziada

*Stary zegar od pradziada
Nic nie robi, tylko gada...
Ledwo skończył – już zaczyna;
Co godzina – to nowina.*

*„Ej, wy dziatki! Czy wy wiecie,
Jak bywało niegdyś w świecie?
Jak bywało na tej ziemi
Przed latami, przed dawnymi?...*

*Tarcza moja, tak jak słońce,
Biła sercem szczerzotłym,
Sławnych godzin sto, tysiące
Wydzwoniłem moim młotem.*

*Miałem w piersi głos ogromny:
Grałem marsze i mazurki,
I polonez wiekopomny
O tym królu, co bił Turki.*

*Dziś mi nikt już nie poradzi,
Z wiatrem poszło moje zdrowie.
Zapytajcie tylko dziadzi,
To on resztę wam opowie”.*

*Stary zegar mruczy w ciszy,
Zgięta skrzypi w nim sprężyna,
Ledwo idzie, ledwo dyszy,
Przecież znowu bić zaczyna.*

Maria Konopnicka

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Zgrupowanie chóru »Trallala«

Zgrupowania naszego chóru odbywały się już w różnych miejscach, lecz Rużomberok jest po prostu najlepszy! Nigdy w życiu nie byłam w piękniejszym miejscu! Tam czuję się bardzo swobodnie. Podziwialiśmy cudowny świat stworzony przez matkę naturę: cudowne łąki, lasy oraz skały. Cisza, spokój oraz doskonała harmonia krajobrazu działała na nas kojąco. Zgrupowanie nie jest tylko jedną dłuuuuułą próbą. W wolnym czasie, którego było pod dostatkiem, można było zagrać w dwa ognie, piłkę nożną, a nawet postrzelać z łuku oraz wreszcie pogadać sobie do woli z koleżankami. Wieczorem oglądaliśmy filmy lub ciekawostki ze świata muzycznego. Chętni wyćwiczyli nawet małe przedstawienie teatralne według scenariusza, który powstał na miejscu.

Dodatkową atrakcją był fakt, że z okolicznych lasów przychodzą tutaj nawet niedźwiedzie, by podkraść jabłka. Na jabłoniach były widoczne ślady niedźwiedziej pazurów. Wieczorami niektórzy czuwaliby nawet przy oknach, by móc ujrzeć zwierzątko.

Do Rużomberoka pojechaliśmy z koleżankami z zeszłorocznej 9 klasy, aby powtórzyć stary repertuar, nauczyć się nowych piosenek oraz gotować! (Dzięki czemu mogłyśmy zwać z niektórymi próbami...) To przyjemne tak gotować i przez chwilę poczuć się jak dorosła osoba. Choć przyrządzenie obiadu dla 30 osób wcale nie jest takie całkiem zabawne. Odetchnęliśmy z ulgą,

gdy miny dzieci i wychowawców potwierdziły, że potrawa przygotowana przez nas rzeczywiście nada się do spożycia.

W niedzielę po południu z przykrością żegnaliśmy się z tym pięknym zakątkiem. Ostatnie spojrzenie na okoliczne góry, ostatni wdech górskiego powietrza i powrót do domu...

Martina Zajac

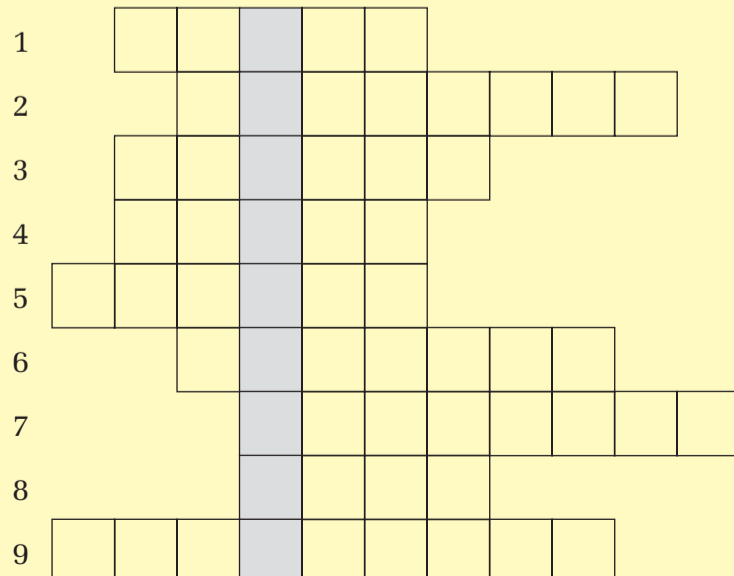

Krzyżówka

- Owad, uciążliwy „krwiopijca”.
- Mały ptaszek Elemelek.
- Stół do odrabiania lekcji.
- Mały konik.
- Narzędzie do malowania farbami.
- Najlepsze dwa miesiące w roku.
- Przyrząd do cięcia papieru.
- Do smarowania rąk.
- Z niej herbata smakuje najlepiej.

Na rozwiązanie czekamy jak zwykle do końca przyszłego tygodnia.

Nagrodę tym razem wylosował **David Kitscha** z Lutyni Dolnej. Dawid ma siedem lat i chodzi do pierwszej klasy. Gratulujemy! Zapraszamy do redakcji po nagrodę!

CIEKAWOSTKI

Za mały na motorower

Klatka piersiowa nie mniejsza niż 71 cm. Wzrost słuszny, waga nie piórkowa. Wbrew pozorom to nie krawieckie przymiarki, a nowe wymagania dotyczące wydawania prawa jazdy na motorower w Wietnamie. Ci, którzy nie mieszczą się w wymaganych normach, będą chodzić pieszo. Mali i chudzi Wietnamczycy, chorzy na zapalenie zatok, i ci z powiększoną wątrobą, będą musieli przesiąść się na inne środki lokomocji – donosi „Rzeczpospolita”. Władze zamierzają wprowadzić nowe przepisy, a mieszkańcy są przerażeni. Mało kto spełnia normy. Wietnamczycy z natury są niewysocy i drobni. Przeciętny mężczyzna mierzy tam ok. 164 centymetry i waży 55 kilogramów, kobiety zaś średnio 47 kilogramów i nie więcej niż 155 centymetrów.

Prawa człowieka w kosmosie

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka odbędzie podróż w kosmosie z okazji 60. rocznicy jej podpisania. We francuskim MSZ odbyła się uroczystość poprzedzająca o kilka dni start promu kosmicznego z egzemplarzem Deklaracji na pokładzie. Rama Yade, sekretarz stanu do spraw praw człowieka w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, wręczyła egzemplarz Deklaracji dyrektorowi Europejskiej Agencji Kosmicznej. Rama Yade wyjaśniła, że dokument ten znajduje się na pokładzie promu kosmicznego Endeavour. Następnie Deklaracja zostanie umieszczona w europejskim module Columbus Międzynarodowej Stacji Kosmicznej ISS. Pani sekretarz

stanu dodała, że "wierzy w siłę takich symboli".

Wzmacniacz gitarowy dla fizyków

Andrew Murray, fizyk z University of Manchester w Wielkiej Brytanii, który niegdyś grał w zespole rockowym odkrył, że jego stare wzmacniacze mogą przysłużyć się fizyce.

Wykorzystał wzmacniacz i stworzył pułapkę atomową, dzięki której możliwe jest jednoczesne zatrzymanie atomów i oddziaływanie na nie wiązkami elektronów. Do tej pory nie udało się przeprowadzić tych czynności jednocześnie. Fizyk ma nadzieję, że jego odkrycie pozwoli dowiedzieć się więcej o zderzeniach wysokoenergetycznych promieni kosmicznych z cząsteczkami atmosfery ziemskiej. Laserowe chłodzenie i pułapkowanie atomów ma również istotne znaczenie dla rozwoju komputerów kwantowych.

Ogórek może być krzywy

Od połowy przyszłego roku unijne przepisy nie będą już regulować kąta zakrzywienia ogórka, bowiem do lamusa odejdą szczegółowe normy jakości dwudziestu sześciu owoców i warzyw. Komisja Europejska przekonuje, że tego typu unijne regulacje, jak dotycząca krzywizny ogórka, która stała się niechlubnym przykładem skłonności „Brukseli” do nadmiernej ingerencji w różne dziedziny życia, są już niepotrzebne. Ich zniesienie ograniczy zbędne marnotrawstwo i będzie z korzyścią dla konsumentów – bo daje szansę na towar o niższej cenie.

JAK POWIEDZIEĆ

Kochany Lojzku,

kupiłeś se nowy mobil. Po długi dobie zech utracił wywnkszóm hotowost. Swoj stary mobil doł zech mamie. Ona sice mo pewnóm linke, ale jak idzie odbywać, tak se z nióm nie idzie spoić. A tak bedzie miała mobil we fortuchu, jak ku krowóm pudzie. A zwonieni zech ji nastawił taki miyndzynarodowe, hymne Unii Ewropski.

Franta

Kochany Franciszku,

przyjmij moje gratulacje z okazji zakupu. Ja również niedawno kupiłem nową komórkę (nie mobil). Po długich poszukiwaniach (nie po długi dobie) nareszcie jestem zadowolony ze swojego telefonu. Nie wiem jednak, czy Twoja mama będzie zadowolona. Przyzwyczajona do telefonu stacjonarnego

(nie pewnej linki) chyba nie będzie szczęśliwa, kiedy telefon zadzwoni jej w trakcie dojenia. Ciekawe, jak na taki dzwonek (nie zwonieni) będą reagowały krowy? To może być nawet dosyć niebezpieczne. Cisza, a tu nagle, wśród brzęczenia much i łańcuchów, zabrmi hymn Unii Europejskiej (nie hymna Unii Ewropski). Myślę, że nie musisz mieć możliwości łączenia się (nie spoić) z mamą w każdej chwili. Przecież tych parę minut możesz chyba poczekać.

Alojzy

Mobil – komórka

Po długi dobie – po długim czasie

Pewno linka – telefon stacjonarny

Zwonieni – dzwonek

Hymna

Unii Ewropski – hymn Unii Europejskiej

Spoić – łączyć

ALE HECA

Tata chce swojemu sześciolalnemu synowi jakosi powiedziec, ze bydzie miol siostrzyczke albo braciszka. Nó i mówi:

– Wysz, lada dziyń przyleci do nas bociek. I bydzie miol w dzióbie paczke.

Na co synek:

– Niech se przylatuje. Byle sie ale mama nie wylękała!

– Tak sie o nióm boisz?

– A ty ni? Toś nie słyszol, ze jak je baba w ciąży, to sie ni mo lękać.

***

Beata se dała swoji auto do przegladu w warsztacie. Na drugi dziyń

przychodzi i pyto:

– Nó i w jakim stanie je to moji cacko?– Jakby to powiedziec... W kazdym razie klaksón i kluczyki mo w porzadku.

***

Na lekcji nauki o czlowieku nauczycielka pyto Ludwiczka:

– Mozesz mi powiedziec z czego sie sklado serce?

– Mogym. Serce mo dwa przedsióнки, dwie kómory i nózki.

– Przedsióнки mo, kómory tez. Ale skądś wykómbinowol ty nózki?

– Sóm zech w nocy słyszol, jak tata mówil w mamy lózku:

– „Nó, serduszko, rozlóz nózki”...

CZWARTEK 13 LISTOPADA

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Vipo i przyjaciele - Afryka król Konga **9.00** Jedynkowe przedszkole **9.30** Owocowe ludki (dla dzieci) **10.00** Moda na sukces (s.) **10.50** 300% normy (teleturniej) **11.25** Celownik **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes (mag.) **12.20** Europa bez miedzy **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** Prawdziwa wyprawa do Arktyki **14.30** My, wy, oni **15.00** Wiadomości **15.15** Pomysł na mieszkanie **15.40** Kuchnia z Okrasą **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania **18.55** 300% normy pytanie 10 **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Terminator: Kroniki Sary Connor (film USA) **21.10** Londyńczycy (film pol.) **22.05** Sprawa dla reportera **22.45** Czarna wdowa (film USA) **0.20** Łoskot! **0.45** Beema (film ros.) **2.35** Notacje Zdzisław Skwara: Młodość górna i chmurna.

TVP 2

6.05 Złotopolscy (s.) **7.15** Kapelan ksiądz Józef Mamica **7.40** Pomocnik świętego Mikołaja **8.00** Pytanie na śniadanie **10.15** M jak miłość (s.) **11.05** Święta wojna - Hanyś Parnas **11.35** Rezerwat namietności **12.35** Rodzina Trendych **13.05** Jean-Michel Cousteau - morskie przygody (film dok.) **14.10** Everwood (film USA) **15.00** Pogoda na piątek **15.55** Pojedynek nie na żarty **17.00** Bulionerzy **17.30** Nie ma to jak hotel (film USA) **19.05** Jeden z dziesięciu **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Trzeci oficer - Rząd oficjalny (s.) **21.40** Dr House (s.) **22.30** Czas honoru - bohaterowie **22.35** Warto rozmawiać **23.35** 997 (mag.) **0.00** Grzechy po polsku **0.50** Chiny w kolorze blue (film USA) **2.25** Europa da się lubić **3.10** Noc zagadek (teleturniej).

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.41** Leksykon niepodległości **7.45** Aktualności **8.00** Serwis info flesz **8.03** Gość poranka **8.15** Serwis info flesz **8.17** Przegląd portali internetowych **8.25** Przegląd prasy **8.45** Na co dzień **9.09** Korespondent TVP o poranku **9.56** Biznes otwarcie dnia **10.13** Gość poranka **11.08** Info dzień **11.18** Serwis kulturalny **12.06** Pięć minut dla zdrowia **13.06** Raport z Polski **14.07** Biznes **14.22** Info dzień **16.45** Aktualności **16.50** Potrafię kibicować **17.00** Cud zdrowia **17.10** TV Katowice zaprasza **17.15** Komentarz świat **18.00** Aktualności **18.45** Nasz reportaż **19.00** Propozycje do śląskiej listy przebojów **19.10** Uwaga! Weekend! **19.55** TV Katowice zaprasza **20.10** Minęła 20-ta **21.06** Telekurier bliżej ciebie **21.45** Aktualności **22.05** Magazyn meteo **22.18** Minął dzień **22.51** Biznes **23.45** Gdy zabraknie ropy naftowej **0.34** Minęła 20-ta.

POLSAT

6.00 Żar młodości (film USA) **7.15** Wielka wygrana (teleturniej) **8.00** Dotyk anioła (film USA) **9.00** Miodowe lata (s.) **9.50** Rodzina zastępcza plus (s.) **10.50** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **11.20** Na kocią łapę (film pol.) **11.50** Nowe przygody Tequili i Bonettiego **13.00** Fabryka Gwiazd Akademia **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **15.15** Świat według Bundych (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.40** Miodowe lata **17.30** Fabryka Gwiazd - Akademia **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Na kocią łapę **20.00** Tylko miłość **21.00** Piotr Bałtroczyk na żywo **22.35** Gotowe na wszystko (film USA) **23.35** Dorota Gawryluk konfrontacje **0.35** Miasteczko Point Pleasant (film USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Powroty archiwalne **10.00** Kochankowie z Montparnasse (film fr.-wl.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Rodzina, szkoła i ja **13.50** Córci McLeoda (s.) **14.35** Potyczki Amy (s.) **15.20** Urok europejskich wybrzeży **15.25** Cudowny świat: Pashmina (cykl dok.) **15.45** Złote rączki **16.00** Meduza (lista przeb.) **16.30** Zaczarowane przedszkole **17.00** AZ-kwiz **17.25** Stop **17.30** Ogród - to sztuka (mag.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Czarne owce (pr. publ.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Samotni (film czes.) **22.00** Talk show M. Jílkovej **22.45** Poker (mag.) **23.15** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy **23.20** Deadwood (s.) **0.20** Ogród (pr. muz.) **1.00** Taxi **1.30** Córci McLeoda **2.15** Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Panorama **9.10** Nie mam pracy (mag.) **9.35** Ten nasz czeski charakter **10.05** Szlakiem gwiazd (cykl dok.) **10.35** Pogotowie kulinarne **11.05** Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) **11.25** AZ-kwiz **12.00** Pod pokrywką (mag. kul.) **12.25** Czarne owce (pr. publ.) **12.40** Dołącz do nas **12.55** Nie poddawaj się **13.15** Labirynt **13.50** O śpiącej królewnie (bajka) **14.45** Czy mnie zechcecie? (mag.) **15.00** Exit 316 **15.20** Królestwo dzięki natury: Dziennik rodziny słoni (cykl dok.) **15.50** W blasku pięciu kręgów (mag.) **16.10** Pryzmat **16.30** Planeta nauki **16.55** Buly (mag. + transmisja meczu hokeja na lodzie) **19.30** Wiadomości w języku migowym **19.40** Film o filmie „Angielskie truskawki” **20.00** Gdyby... (dok.) **21.00** Historie.cs (mag.) **22.00** Piękne zguby (talk show) **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Sport **23.10** Czechosłowacki tygodnik filmowy **23.25** Klub Filmowy: Moimi oczami (film hiszp.) **1.10** Serce nad zamkiem (dok.) **2.00** Dziewięć bram (koncert).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Gorące Hawaje (s.) **9.30** Uciekająca panna młoda (film USA) **11.50** Ulica (s.) **12.40** Detektyw Monk (s.) **13.40** Wszyscy kochają Raymonda (s.) **14.10** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **15.05** Gwiazdne wrota (s.) **16.05** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **21.30** Comeback (s.) **22.00** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **22.55** Raport mniejszości (film USA) **1.35** Agenci NCIS (s.) **2.50** Na własne oczy.

PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) **7.10** Dzieciół Woody (s. anim.) **7.20** Tom & Jerry (s. anim.) **7.35** Will & Grace (s.) **8.05** Przyjaciele (s.) **9.30** Malcolm w tarapatach (s.) **9.00** Blok (s.) **9.45** Siódme niebo (s.) **10.45** Na czym zależy (s.) **11.25** To morderstwo, napisała (s.) **12.30** Pomoc domowa (s.) **13.05** Nowojorscy gliniarze (s.) **14.05** Chameleon (s.) **15.05** Will & Grace (s.) **15.35** Jordan (s.) **16.35** Komisarz Rex (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **18.00** 5 kontra 5 (kwiz show) **18.55** Wiadomości, sport **19.30** Przyjaciele (s.) **19.55** Prognoza pogody **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.20** Jesteś tym, co jesz **22.25** Gotowe na wszystko (s.) **23.25** Kości (s.) **0.25** Sprawa dla dwu (s.) **1.35** Zadzwoń do jasnovidza.

PIĄTEK 14 LISTOPADA

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Małgosia i bucki **9.00** Moliki książkowe **9.15** Zoo bez tajemnic (s. dok.) **9.30** Ranczo pod Zieloną Siódmką **10.00** Moda na sukces (s.) **10.50** Psi psycholog **11.15** Celownik **11.25** Zapytaj prawnika **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes (mag.) **12.20** Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** Piękne umysły - Fenomen Einsteina **15.00** Wiadomości **15.15** Mamy MAMY **16.05** Moda na sukces **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **18.55** 300% normy pytanie **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Rzym (film ang.) **21.20** Na krawędzi (film USA) **23.20** Rozkosze Emmy (film niem.) **1.00** Życie po życiu **2.40** Notacje Krystyna Nowak.

TVP 2

6.00 Złotopolscy **7.10** Globert przedstawia niezwykły świat natury **7.40** Pomocnik świętego Mikołaja **8.00** Pytanie na śniadanie **10.15** M jak miłość **11.10** Marynia **13.00** Wojciech Cejrowski boso przez świat **13.30** Dzięki Bogu już piątek! **14.00** Złote Kaczki (mag.) **14.50** Czas honoru **15.50** Tak to leciało! (teleturniej) **16.50** Bulionerzy **17.20** Przygody psa Cywila **17.50** Magazyn Ekstraklasy **19.05** Dzieciaki górą **19.55** Gwiazdy tańczą na lodzie **22.40** Czas honoru **22.45** Chłopak pilnie poszukiwany **0.15** Z kabinowego archiwum **0.50** Zimowe przesilenie (film USA) **2.20** Dzięki Bogu już piątek!

TV KATOWICE

7.45 Aktualności **7.50** Cud zdrowia **8.03** Gość poranka **8.17** Przegląd portali internetowych **8.40** Przegląd prasy **8.45** Tygodnik regionalny **9.08** Korespondent TVP o poranku **9.30** Serwis info **9.55** Biznes otwarcie dnia **10.12** Gość poranka **11.08** Info dzień **12.07** Pięć minut dla zdrowia **12.12** Info dzień **13.06** Raport z Pol-

ski **14.07** Biznes **14.45** Pięć minut dla zdrowia **16.01** Biznes **16.13** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.50** Informator KZK GOP **17.15** Komentarz świat **18.00** Aktualności **18.45** Pod górę **19.10** Trudny rynek **19.40** Wokół nas **20.10** Forum **21.07** Telekurier **22.18** Minął dzień **22.52** Biznes **23.05** Sportowy wieczór **23.45** Pod prąd **0.25** Półkownicy **1.25** Forum.

POLSAT

6.00 Żar młodości (film USA) **7.15** Wielka wygrana (teleturniej) **7.50** Dotyk anioła (s.) **8.50** Ranking Gwiazd **9.50** Rodzina zastępcza plus **10.50** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **11.20** Na kocią łapę **11.50** Nowe przygody Tequili i Bonettiego **13.00** Fabryka Gwiazd - Akademia **14.00** Pierwsza miłość **14.45** Sabrina, nastoletnia czarownica **15.15** Świat według Bundych **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Tylko miłość (s.) **17.30** Fabryka Gwiazd - Akademia **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Na kocią łapę **20.00** Fabryka Gwiazd - Gala **22.05** Wampir w Brooklynie (film USA) **0.15** Caribe (film kanad.) **2.00** Ale kasa **3.00** Tajemnicę losu.

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.05** Powroty archiwalne **9.45** Genus (cykl dok.) **10.00** Poszukiwania czasu utraconego **10.20** Program muzyczny **11.00** Kolory życia (mag.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Rodzina, szkoła i ja (mag.) **13.50** Córci McLeoda (s.) **14.30** Hau! (s.) **15.00** Tom (s. anim.) **15.25** Taylor ma problemy (s.) **15.50** Świat Elmo (s. anim.) **16.05** Babar (s. anim.) **16.30** Labirynt **17.00** AZ-kwiz **17.30** Mieszkać - to sztuka (mag.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Sprawa dla ombudsmana **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Szpital na peryferiach - nowe losy (s.) **21.05** 13. komnata V. Marka **21.35** Talk show Jana Krausa **22.30** Seks w wielkim mieście (s.) **22.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion **23.00** Mój syn (film wl.) **0.35** Córci McLeoda (s.) **1.20** Wszystko party **2.05** Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Panorama **9.10** Na tropie (mag. krym.) **9.35** Według prawa **10.05** Pieskie życie **10.35** Wiadomość od O. Motejla **11.05** Historie domów (pr. cykl.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Ogród - to sztuka (mag.) **12.25** Urok europejskich wybrzeży **12.30** Czarne owce (pr. publ.) **12.45** Ten nasz czeski charakter **13.15** Game Page (mag.) **13.35** Ja i moja rodzina (s. dok.) **13.50** Futuroskop **14.15** Złote rączki **14.30** Meduza (lista przeb.) **15.05** Sportowy świat (cykl dok.) **16.10** Cudowny świat: Pashmina (cykl dok.) **16.25** Europa dziś (mag.) **16.55** Program ekologiczny **17.10** Francja (cykl dok.) **17.25** Dołącz do nas **17.40** Nie poddawaj się **18.00** Kosmopolis (mag.) **18.25** Nadal tutaj jestem - Blanka Cisařovská **18.55** Wiadomości w języku migowym **19.05** Magazyn Ligi Mistrzów **19.30** Hau! (s.) **20.00** Cudowna planeta (cykl dok.) **20.55** Biuro (s.) **21.30** Gra nie gra (pr. muz.) **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Sport **23.10** Gorączka piątkowej nocy **0.25** Musicblok **0.55** Karel Kyncl (dok.) **1.55** Gdyby... (dok.) **2.50** Przygody nauki i techniki.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Gorące Hawaje (s.) **9.25** Julie Lescaut (s.) **11.20** Ulica (s.) **12.45** Detektyw Monk (s.) **13.40** Wszyscy kochają Raymonda (s.) **14.10** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **15.10** Gwiazdne wrota (s.) **16.05** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Wydział zabójstw, Hollywood (film USA) **22.25** Poza zasięgiem (film USA-pol.) **0.05** Obsesja namietności (film USA-jap.) **2.30** Tabu.

PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) **7.10** Dzieciół Woody (s. anim.) **7.20** Tom & Jerry (s. anim.) **7.35** Will & Grace (s.) **8.05** Przyjaciele (s.) **8.30** Malcolm w tarapatach (s.) **9.00** Blok (s.) **9.45** Siódme niebo (s.) **10.45** Na czym zależy (s.) **11.25** To morderstwo, napisała (s.) **12.30** Pomoc domowa (s.) **13.05** Nowojorscy gliniarze (s.) **14.05** Chameleon (s.) **15.05** Will & Grace (s.) **15.35** Jordan (s.) **16.35** Komisarz Rex (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **18.00** 5 kontra 5 (kwiz show) **18.55** Wiadomości, sport **19.30** Przyjaciele (s.) **19.55** Prognoza pogody **20.00** Zgadnij, kim jestem (kwiz show) **21.20** Pamiętnik (film USA) **23.50** Ostatni sprawiedliwy (film USA) **1.55** Zadzwoń do jasnovidza.

POLONIA

PIĄTEK 14 LISTOPADA

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Budzik - Podziel się! **9.00** Trzy Szalone Zera (s.) **9.30** Laboratorium **9.55** Pomorskie krajobrazy - Pola i miedze **10.15** Odessa - powrót do wolności (rep.) **10.35** Z daleka, a z bliska **11.15** Polska z bocznej drogi - Szóste pokolenie **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.50** Bydgoszcz i okolice na weekend **13.15** Hity satelity **13.30** Kłasyka dramatu - Niedobra miłość **14.40** To jest moja Olimpiada (dok.) **15.10** Śladami księdza Michała Sopoćki (rep.) **15.35** Okna sztuki (mag.) **15.55** Studencki Festiwal Piosenki - Indeks **16.40** E-lementarz (mag.) **17.00** Teleexpress **17.15** Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) **17.30** Odessa - powrót do wolności (rep.) **17.55** Bydgoszcz i okolice na weekend **18.20** Hity satelity **18.35** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Misiaki (s. anim.) **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.35** Na dobre i na złe (s.) **21.30** Porozmawiaj z... **22.00** Kino Sąsiadów - Skowronki na uwięzi (film czechosł.) **23.35** Piosenki Jonasza Kofty śpiewa Michał Bajor **24.00** Serwis Info Wieczór **0.10** Bydgoszcz i okolice na weekend **0.35** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Misiaki (s. anim.) **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Na dobre i na złe (s.) **3.15** Porozmawiaj z... **3.45** Hity satelity **4.00** Kino Sąsiadów - Skowronki na uwięzi (film czechosł.) **5.35** Odessa - powrót do wolności (rep.).

SOBOTA 15 LISTOPADA

6.00 Plebania (s.) **8.00** Dla niesłyszących - Echa Panoramy **8.30** Porozmawiaj z... **9.00** Korzenie Kultury - reportaże - Cyberklasa **9.20** Pierścień i Róża **9.50** Nagrody Polskiej Muzyki Złote Dzioby 2008 **10.40** Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) **11.05** Złotopolscy (s.) **11.35** Pamiętaj o mnie **11.45** Warmia i Mazury - na jesień (mag.) **12.05** Program rozrywkowy **13.00** Wiadomości **13.10** Na dobre i na złe (s.) **14.00** Dziękujemy za solidarność **14.10** Dzika Polska (dok.) **14.40** Made in Poland **15.05** Hotel Pod Żyrąfą i Nosorożcem (s.) **15.45** Magazyn przechodnia - Pies i kot - kohabitacja (mag.) **16.00** Śniadanie na podwieczorek **17.00** Teleexpress **17.15** Pamiętaj o mnie **17.30** Solo (dok.) **18.25** M jak miłość (s.) **19.10** Król Maciuś Pierwszy **19.30** Wiadomości **20.10** Ranczo (s.) **21.00** Palimpsest (film pol.) **22.25** 300% normy **23.25** Czterdzieści lat minęło... podwójnie, czyli Dudusiowi na osiemdziesiąte urodziny **0.25** M jak miłość (s.) **1.10** Król Maciuś Pierwszy **1.30** Wiadomości **2.00** Ranczo (s.) **2.50** Solo (dok.) **3.45** Pamiętaj o mnie **3.55** Złotopolscy (s.) **4.25** Palimpsest (film pol.) **5.45** Korzenie Kultury - reportaże - Cyberklasa.

NIEDZIELA 16 LISTOPADA

6.00 Klan (s.) **7.50** Śniadanie na podwieczorek **8.45** M jak miłość (s.) **9.30** Ziarno (mag.) **9.55** Mordziaki - Wyprawa na obcą planetę **10.25** Kurs języka polskiego. Profesor Smok i przyjaciele **10.50** Złotopolscy (s.) **11.15** Pamiętaj o mnie **11.25** Bzik kulturalny **11.55** Między ziemią a niebem (mag.) **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **13.00** Transmisja Mszy Świętej **14.10** Dom (s.) **15.25** Folkogranie - Yerba Mater **15.40** Mistrz Ryszard z Padwy (rep.) **16.10** Skarby nieodkryte **16.35** Zaproszenie **17.00** Teleexpress **17.15** Rozmowy na temat... **17.25** Pamiętaj o mnie **17.40** Londyńczycy (s.) **18.25** M jak miłość (s.) **19.10** Sceny z życia smoków (s. anim.) **19.30** Wiadomości **20.10** Glina (s.) **21.00** Złote Kaczki magazynu Film 2008 **21.50** Szkoda gadać **22.15** Czas dla kibica - I Liga piłki nożnej **24.00** M jak miłość (s.) **0.45** Ziarno (mag.) **1.10** Sceny z życia smoków (s. anim.) **1.30** Wiadomości **2.00** Glina (s.) **2.50** Zaproszenie **3.10** Złotopolscy (s.) **3.35** Pamiętaj o mnie **3.45** Dom (s.) **5.05** Folkogranie - Yerba Mater **5.15** Mistrz Ryszard z Padwy (rep.) **5.45** Rozmowy na temat...

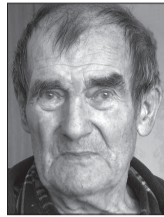
PONIEDZIAŁEK 17 LISTOPADA

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Jedynkowe Przedzskole **9.00** My Wy Oni (mag.) **9.25** Szkoda gadać **9.50** Hotel Pod Żyrąfą i Nosorożcem (s.)

ŻYCZENIA

Róże są piękne, bo kwiaty mają,
lecz są nietrwałe, bo przekwitają.
A wasza miłość niech trwa na wieki i nie przemija.

60 lat wspólnego życia w tolerancji i miłości doczekali się
państwo KAROL i EMILIA PILCHOWICZ

z Gródka Równi. Z gratulacjami dużo zdrowia przychodzą dzieci Danuta, Jasio i Paweł z rodzinami, wnuki Roman, Valter, wnuczki Kristina, Danka i Lucka z rodzinami, wnuczka Basia. Gorące uściski od pięciu kochanych prawnuków i dwóch prawnuczek. GL-671

Dzisiaj obchodzi swój okrągły jubileusz życiowy 8+2=10 lat

pan STANISŁAW SZTUŁA

pochodzący z Karwiny Darkowa. STO LAT! w dniu urodzin, zdrowia, radości życia, błogosławieństwa Bożego, abyś zawsze robił to, co lubisz i co jest radością i wsparciem dla innych, życzą siostra Mila, szwagierki Elska i Helka oraz grono siostrzenic, siostrzeńców i bratanków. RK-220

Dnia 13 listopada 2008 obchodzi swój zacny jubileusz życiowy

pan GUSTAW KUJAWA

z Karpętnej. Z tej okazji wiązankę szczyrych życzeń dobrego zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego składa żona i synowie z rodzinami. AD-138

CO W KINACH

KARWINA - Centrum: Sezon na misia (13, 14, godz. 15.30); Totalny kaktizm (13, 14, godz. 17.45); Eagle Eye (13, 14, godz. 19.30); **KARWINA - Ex:** Be Kind Rewind (13, 14, godz. 19.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** Artur i Minimki (13, 14, godz. 15.30); Juno (13, 14, godz. 17.45); Lustra (13, 14, godz. 20.00); **TRZY- NIEC - Kosmos:** „Nestyda” (13, 14, godz. 20.00); Małpy w kosmosie (13, 14, godz. 17.30); **CZ. CIESZYN - Central:** Annie Leibowitz (13, godz. 19.00); „Kozí přiběh - Pověsti staré Prahy” (14, godz. 17.00); Eagle Eye (14, godz. 19.30); **CIESZYN - Piast:** Wyprawa na księżyc (13, godz. 15.00, 16.45); To nie tak kotku! (14, godz. 16.00, 18.00, 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.
POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W TERENIE

SUCHA GÓRNA - MK PZKO zaprasza na Koncert Jubileuszowy z

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

☐ W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztaście (przy rynku) w godz. otwarcia.

WSPOMNIENIA

Trudno Cię było pożegnać,
jeszcze trudniej bez Ciebie być.

Dzisiaj, 13. 11. 2008 obchodziłaby 75 lat nasza Kochana

śp. ZUZANNA RASZKOWA

z Wędryni. O chwilę wspomnień prosi mąż i najbliższa rodzina. GL-668

Dzisiaj, 13. 11. 2008 mija 4. rocznica śmierci naszego Męża, Ojca, Brata i Szwagra

śp. BRONISŁAWA JELENIA

z Łąk. Kto Go znał, niechaj z nami poświęci Mu chwilę cichych wspomnień. Żona i dzieci z rodzinami. RK-218

NEKROLOGI

W głębokim smutku pograżeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 11. 11. 2008 zmarła w wieku 83 lat nasza Kochana Matka, Teściowa, Babcia, Prababcia, Szwagierka i Ciocia

śp. WANDA TWARDZIKOWA

zamieszkała w Orłowej Lutyni.

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek dnia 14. 11. 2008 o godz. 13.00 w kościele katolickiego w Karwinie Frysztaście. W smutku pograżona rodzina. GL-683

okazji 55-lecia zespołu „Suszanie” 29. 11. o godz. 16.00 do Domu Kultury Petra Bezruča w Hawierzowie. Po koncercie impreza towarzysząca w Domu Robotniczym w Suchej Górnej. Do tańca będzie grał DJ Janusz Gawlas z Bielska-Białej. Bilety na obie imprezy (koncert 100 kc, młodzież 50 kc, miejscówki na zabawę towarzyską 100 kc) można zamawiać do 16. 11. pod nr. tel. 732 864 649 lub elektronicznie: barbara.mracnova@seznam.cz. Reszta biletów w sprzedaży 18.-21. 11. w godz. 14.30 - 16.30 w Domu PZKO.

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska zaprasza 19. 11. o godz. 17.00 do czytelnicy biblioteki przy ul. Ostrawskiej na wykład PhDr. Arnošta Vašíčka pt. „Kosmiczne zjawy. Skąd przybywają i dlaczego?”.

▲ **SEKCJA KOBIET ZG PZKO -** Redakcja publikacji o Klubach Kobiet zwraca się z nagłym apelem do niżej podanych Klubów o kontakt telefoniczny pod nr. 596 422 050, komórka 733 627 134 (Henryka Żabińska) w sprawie nieoddanych dotąd materiałów potrzebnych do dru-

ku: Nydek, Głuchowa, Gnojnik, Ligotka Kameralna, Rzeka, Trzycieź, Jasienie, Mosty Szańce, Pioseczna, Trzyniec 1, Guty, Trzyniec Kanada, Karpętna, Niebory, Osówki, Ropica.

CZ. CIESZYN MOSTY - MK PZKO i **MK PZKO Cz. Cieszyn Osiedle** zapraszają na smażenie placków ziemniaczanych 15. 11. o godz. 15.00 do Domu PZKO CZ. Cieszyn Mosty.

HAWIERZÓW MIASTO - Klub Kobiet zaprasza na spotkanie klubowe 13. 11. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuszka 2.

KLUB 99 - spotykamy się w poniedziałek 17. 11. o godz. 11.00 w Domu PZKO w Nawsiu.

KONCERTY

KARWINA STARE MIASTO - MK PZKO zaprasza na koncert 15. 11. o godz. 15.00 do Podstawowej Szkoły Artystycznej im. B. Smetany w Karwinie Mizerowie. W koncercie pn. „Koktajl wokalnno-muzyczny” wystąpią: zespół wokalny „Starmieszczanie”, chór mieszany „Lira” oraz soliści szkoły artystycznej.

WYSTAWY

SZKOŁA ARTYSTYCZNA B. Smetany w Karwinie: do 13. 1. wystawa Józefa Dronka pt. „Wokół nas”.

BIBLIOTEKA REGIONALNA w Karwinie, Rynek Masaryka: do 28. 11. wystawa pt. „Zbigniew Herbert 1924-1998”. Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

KONGRES POLAKÓW, Cz. Cieszyn, Komeńskiego 4: do 28. 11. wystawa pt. „Trzy miesiące samostanowienia. Śląsk Cieszyński od października 1918 do stycznia 1919”. Czynna po-pt: 8-15.

BIBLIOTEKA MIEJSKA Cz. Cieszyn Sibica, „Minigaleria Na Płocie”: do

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Jesteśmy tu...

Motywacji do napisania tych kilku zdań dostarczyło mi wydarzenie pozorne blaha - wystawa „Cztery Pory Roku” zorganizowana przez Klub Kobiet przy Kole PZKO Cz. Cieszyn Mosty. Co roku organizowanych jest na całym Zaolziu kilka, a nawet kilkanaście podobnych wystaw - dzieje się tak od lat, więc nikt przy tej okazji nie snuje jakichś głębokich, uczonych myśli. Warto się jednak o to pokusić, bo wystawy takie jak wspomniane „Cztery Pory Roku” spełniają kilka ważnych funkcji. Przede wszystkim estetyczną - wystawa w Mostach była majstersztykiem, niepowtarzalną kompozycją symboliki poszczególnych pór roku z okazałym skalniakiem otaczającym wodne oczko z rybkami, ptasim śpiewem i żywymi pszczołami w minipiasie włącznie. Była uosobieniem piękna, jakie ludzka ręka starała się z powodzeniem wydobyc z natury. Nie można było się pomylić co do znaczenia symboli. Wiosny dotyczyła symbolika Wielkanocy z pisankami, kraszankami, baziami, zajczkami z ciasta i czekolady, a wszystko to w zielonej trawie i rzeżusze. Lato pachniało malinami i brzęczało pszczołami, jesień można było odczytać z koszy jabłek, śliwek, świeżych grzybów i przetworów, a zimą z pięknie skomponowanego wigilijnego stołu. Te skarby natury dopełniały haftowane serwety w kolorze lawendy, zieleni i złota, koronki, świece i trudne do nazwania ozdoby. Nad całością czuwała wielka głowa z dyni oraz Turkek ze skośnymi oczami i sumiastymi wąsami z tego samego warzywa. Jak zwykle przy takich okazjach kuchnia serwowała smakowite, domowe dania i ciasta własnego wypieku.

Można by powiedzieć, że już przez to wszystko wystawa spełniła swoje główne zadanie, ale spełniła ich dodatkowo jeszcze kilka. Pokazała, że wśród polskiej mniejszości na Zaolziu ciągle obecne jest silne społecznikowskie zaangażowanie. Polacy zawsze - tzn. od chwili, kiedy stali się mniejszością w czechosłowackim społeczeństwie - byli społecznie aktywni. W okresie międzywojennym mówiło się o „fenomenie kulturowym” Zaolzia, właśnie ze względu na niezwykle bogate życie organizacyjne - wtedy działało tu przecież ponad 100 polskich organizacji politycznych, społeczno-gospodarczych, wyznaniowych, kulturalno-oświatowych, zawodowych i spółdzielczych. Choć we współczesnym świecie działalność społeczna mocno się zdevaluowała i mało kto, zwłaszcza z młodego pokolenia, chce się w nią angażować, wśród Polaków zaolziańskich - i innych podobnych społeczności mniejszościowych - przetrwały jej najlepsze wzory. Obok posługiwania się rodzimym językiem, zainteresowania kulturą narodu macierzystego, często religii, życie organizacyjne należy do podstawowych warunków zachowania swojej pierwotnej tożsamości i odrębności kulturowej. Polacy na Zaolziu zawsze mieli tego świadomość - nie przypadkowo w okresie od drugiej wojny światowej powstało około 40 Domów PZKO w całym regionie, które spełniały i spełniają do dziś ważną funkcję ośrodków dla polskiej mniejszości, gdzie można się bawić i celebrować różne uroczystości, także rodzinne. To w nich od dawien dawna działają Kluby Kobiet, których ambicją jest pokazanie siebie od najlepszej strony - swoich umiejętności, pomysłowości i talentów. Organizowane w tym celu wystawy spełniają dodatkową, ważną funkcję - wychowawczą. Jeżeli uda się na taką wystawę przyciągnąć choć garstkę młodych ludzi, to cel wychowawczy zostaje spełniony. Wystawę „Cztery Pory Roku” obejrzało sporo młodzieży, młodych małżeństw z małymi dziećmi i dziećmi w wieku szkolnym. Dla nich wystawa była pokazem zaangażowania społecznego dorosłych, prezentacją symboliki rodzimej i regionalnej kultury.

Wystawa taka jest wreszcie przekazem dla otoczenia: my, Polacy jesteśmy tu, mamy swoją kulturę, ważne są dla nas symbole i chcemy zachować w otaczającej nas, wielokulturowej przestrzeni należne nam miejsce.

HALINA RUSEK, Cz. Cieszyn

28. 11. wystawa haftu krzyżkowego Kółka Haftowego działającego przy Bibliotece Publicznej miasta Rydułtowy pt. „Igła i nitka”. Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

GALERIA POD WIEŻĄ, Karwina: do 26. 11. wystawa Jindřicha Wielgusa „Grafika, rzeźba, płaskorzeźba”. Czynna po-pt: 8-18.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 14/3: stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego” oraz do 31. 12. „Miasto Cz. Cieszyn”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Piętaldzie, K muzeu 89:** stała ekspozycja „Tradycje górnictwa w Cieszyńsku” oraz „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Hawierzowie; Dělnická 14:** do 31. 1. wystawy pt. „Czarna-biała świat” oraz „Słodkie życie czekolady”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Dom Dzieci i Młodzieży, Masarykova třída 958:** wystawa stała „Orłowa

- przeszłość i teraźniejszość”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14:** wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

CO ZA OLZĄ

CIESZYN - Przewodnicki Ogólnopolski Sejmik Naukowy „XXI Miscellanea Przewodnickie”, w sobotę 15. 11. o godz. 10.00 w Sali Sesyjnej Cieszyńskiego Ratusza II piętro. Program Sesji: 1. Mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego a Legiony Polskie w czasie I wojny światowej - mgr Stefan Król; 2. Rada Narodowa dla Księstwa Cieszyńskiego - mgr Leszek Lipsa; 3. Przewrót wojskowy w Cieszynie - mgr Bogusław Francus; 4. Ruch ślązacki w obszarze Śląska Cieszyńskiego - mgr Grzegorz Wnętrzak.

GALERIA KSIĄŻNICZY CIESZYŃSKIEJ, Mennicza 46, Cieszyn: do 14. 2. wystawa pt. „W drodze do Ziemi Obiecanej. Cieszyńscy Polacy 1848-1918”. Czynna wt-pt: 8-18; po, so: 8-15.

W SOBOTĘ W WITKOWICACH POJEDYNEK REPREZENTACJI RC I POLSKI

Rugbiści nie płaczą

Po konfrontacji Polski i Czech na polu piłkarskim w Chorzwie w ramach eliminacji do Mistrzostw Świata 2010 przyszła pora na pokaz umiejętności reprezentacji obu krajów w rugby. Pojutrze na Stadionie Miejskim w Ostrawie-Witkowicach drużyna RC zmierzy się z Polską w Pucharze Narodów Europy Dywizji 2A. Dla niewtajemniczonych – chodzi o mistrzostwa Europy trzeciej najwyższej klasy, zwycięzca tej grupy rozgrywek automatycznie awansuje do drugiego koszyka wycyzynowego. Mistrzostwa Starego Kontynentu rozgrywają też najlepsze drużyny narodowe Europy – m.in. Francja i Szkocja, do ich poziomu jednak i Polsce, i Czechom jeszcze bardzo daleko. Sobotni pojedynek obu reprezentacji zapowiada się niemniej bardzo ciekawie. Lekkim faworytem są gospodarze, którzy mają w swoich szeregach więcej zawodników z klasowych lig europejskich. Początek meczu o godz. 13.

W mistrzostwach Dywizji 2A rywalizuje pięć zespołów. Oprócz Polski i RC w tej grupie walczą też Ukraina, Belgia i Mołdawia. Liderem są jak na razie reprezentanci Ukrainy, którzy jednak zaliczyli

już dwa spotkania, w tym wygrany 13:12 wyjazdowy mecz z Polską, rozegrany 4 października w Łodzi. Dla reprezentacji RC sobotni występ w Ostrawie będzie premierą w dwuletnim cyklu mistrzostw Dywizji 2A, gdzie gra się systemem „każdy z każdym” – zawsze po zakończeniu ligowych rozgrywek w danym kraju. Zespoły RC i Polski powinny wystąpić w Ostrawie w najsilniejszych składach. Gwiazdą drużyny gospodarzy jest bez wątpienia najlepszy czeski rugbista ostatnich lat, zawodnik czołowego francuskiego klubu RC Toulon, Martin Jágr. – *Fani hokeja na lodzie kibicują Jaromírowi Jágrowi, zaś zwolennicy rugby mają swojego Martina Jágra* – powiedział „Głowski” Radomír Kloda, trener młodzieżowych rugbistów Hawierzowa. – *Sam fakt grania w takim zespole, jak francuski RC Toulon, świadczy o dużej klasie tego zawodnika* – dodał Kloda, który prywatnie cieszy się też na występ w meczu swojego wychowanka z Hawierzowa – Lukáša Rapanta z kolejnego francuskiego klubu UC Oyonnax. Oprócz legionistów w czeskim zespole narodowym sporo do powiedzenia

mają też rugbiści z rodzimej ekstraklasy, zwłaszcza finaliści tegorocznego sezonu – reprezentanci Tatry Smichów (mistrz RC) i Rżiczánów.

Celem numer jeden czeskiej drużyny jest powrót do 2. klasy, skąd spadła w poprzednim cyklu Pucharu Narodów Europy. To samo deklarują jednak rugbiści z Polski. Podopieczni trenera Tomasza Putry po minimalnej przegranej w Łodzi z Ukrainą zamierzają pojutrze sięgnąć po premierowe punkty w rozgrywkach. W biało-czerwonych barwach zabraknie w Ostrawie filara ekipy – zawodnika II linii młyna Grzegorza Falka z Juventii Kraków, który w poprzednich latach gościnnie występował w ekstraklasowym Hawierzowie. Po ligowym meczu z Sopotem u Falka zdiagnozowano wybitny staw obojczykowo-barokowy, który wykluczy go z gry na minimum trzy miesiące. Najlepszy od kilku lat polski klub Salwator Juventii Kraków wystawi skądinąd do sobotniego meczu największą liczbę zawodników.

Jak wynika z informacji organizatorów, na wyjazd do Witkowic szykuje się pokaźna grupa polskich fanów rugby, gdzie sport ten jest o

Zdjęcie z ubiegłorocznego meczu Polska – Malta, wygranego przez biało-czerwonych 36:3.

wiele bardziej popularny aniżeli w Czechach. I co warto podkreślić, burdy na meczach rugby – w odróżnieniu od pojedynków piłkarskich – należą do rzadkości.

KADRA POLSKI – zawodnicy formacji młyna: Paweł Nowak, Kazimierz Raszpunda, Michał Krużycy, Michał Królikowski, Marcin Wilczuk, Yaan Levandowski, Stanislas Krzesinski, Bastien Siepielski, Cyril Monarcha, Fabien Kwarta, Etienne Zyk, Kamil Bobryk, Tomasz Hebda; **formacja ataku:** Łukasz Szostek, Mariusz Motyl, Jurij Buhalo, Wojciech Łukasiewicz, Konrad Pisarek, Romuald Berthe, Cedric Vaissiere, Donald

Gargasson, Krzysztof Hotowski i Dawid Banaszek.

KADRA RC – zawodnicy formacji młyna: Roman Šuster, Lukáš Rapant, Ondřej Kutil, Jiří Skall, Tomáš Heller, Jan Benda, Robert Voves, Martin Wognitsch, Tomáš Holovský, Jan Macháček, Miroslav Němeček, Vítězslav Fiala, Vojtěch Mára, Jiří Buryánek, Tomáš Veniger, Martin Kotas; **formacja ataku:** Vaktang Pailodze, Pavel Vokrouhlik, Jan Kolář, Václav Jursík, Petr Okleštěk, Michal Schlanger, Jan Rohlík, Jan Rudolf, Martin Jágr, Tomáš Forst, Martin Pekárek, Tomáš Nevický.

JANUSZ BITTMAR

Mosty i Karwina B w fotelu lidera

Gracze Mostów koło Jabłonkowa i Karwiny B przezimują na samym szczycie tabeli w 7. i 8. lidze piłkarskiej.

I B KLASA – GR. C

1. Mosty	13	29	38:24
2. Oldrzychowice	13	28	40:18
3. Sedliszcz	13	27	32:23
4. Datynie D.	13	25	30:17
5. Dobra	13	21	26:19
6. Nydek	13	20	27:21
7. Gnojnik	13	20	24:25
8. Gródek	13	18	23:23
9. I. Piotrowice	13	17	41:39
10. Niebory	13	15	21:25
11. S. Pietwałd	13	11	21:28
12. Wędrynia	13	10	16:35
13. Jabłonków	13	9	21:27
14. Zabłocie	13	5	30:66

MP KARWIŃSKIEGO

1. Karwina B	17	41	66:20
2. Cierlicko	17	37	39:19
3. F. Orłowa	17	33	41:26
4. TJ Pietwałd	17	28	43:29
5. Dąbrowa	17	28	35:30
6. S. Rychwałd	17	28	33:28
7. Wierzniowice	17	26	31:22
8. Żuków G.	17	26	40:36
9. Bogumin B	17	26	37:35
10. ČSAD Hawierzów	17	26	28:30
11. V. Bogumin	17	22	38:40
12. Sn Orłowa	17	19	25:38
13. Hawierzów B	17	18	34:37
14. G. Błędowice	17	17	35:43
15. L. Piotrowice B	17	17	27:39
16. B. Rychwałd	17	17	21:48
17. Domasławice	17	15	37:55
18. Łąki	17	8	27:62

SPORT POLSKI

• **TENISOWY TURNIEJ MASTERS: ZWYCIĘSTWO POLSKIEGO DEBLA.** Polscy tenisiści Mariusz Fyrstenberg i Marcin Matkowski, rozstawieni z numerem siódmym, wygrali wczoraj 7:6(2), 6:3 z Czechem Lukášem Dlouhym i Leanderem Paesem z Indii (nr 6.) w drugim meczu Grupy Złotej w rywalizacji deblistów w turnieju Masters Cup w Szanghaju (z pulą nagród 4,45 mln dol.). Dwa dni wcześniej polski debel uległ 6:7 (4-7), 7:5, 4:10 Kanadyjczykowi Danielowi Nestorowi i Serbowi Nenadowi Zimonjicowi (nr 2.), ale śródowne zwycięstwo sprawia, że wciąż ma szansę na awans do półfinału. Jutro Fyrstenberg i Matkowski, zajmujący obecnie drugie miejsce w grupie, muszą wygrać ze Szwedem Jonaszem Bjoerkmannem i Kevinem Ully-

ettem z Zimbabwe (nr 4.), którzy w środę przegrali 1:6, 4:6 z Nestorem i Zimonjicem.

• **RANKING FIFA: SPADEK ORŁÓW BEENHAKKERA.** Piłkarska reprezentacja Polski spadła o dwa miejsca i zajmuje 32. lokatę w opublikowanym wczoraj rankingu FIFA. Na pierwszym miejscu listy bez zmian - prowadzą mistrzowie Europy Hiszpanie. Z drugiego na trzecie miejsce spadli natomiast Włosi, których zastąpili Niemcy. Miejscami zamienili się także Holandia (4.) i Brazylia (5.), Argentyna (6.) i Chorwacja (7.) oraz Rosja (8.) i rywale reprezentacji Polski w eliminacjach MŚ - Czechi (9.).

• **BRAMY VANCOUVER ZAMKNIĘTE DLA HOKEISTÓW.** Polskich hokeistów znów zabraknie na igrzyskach olimpijskich. Walkę

o Vancouver przegrali już podczas turnieju przedkwalifikacyjnego i to na własnym lodzie w Sanoku. W decydującym meczu biało-czerwoni polegli w starciu z Japonią 1:3 (0:3, 1:0, 0:0). Bramkę dla Polski zdobył Zapała. W barwach przegranej drużyny zaprezentowali się m.in. dwaj hokeiści znani z załóżniańskiego podwórka: Leszek Laszkiewicz i Marcin Kulusz.

• **LM SIATKAREK: WYGRANA FAKRO, PORAZKA PIŁY.** W spotkaniu grupy D Ligi Mistrzyń siatkarek Farmutil Piła został pokonany przez Zarięcze Odincowo 1:3. To już druga porażka zespołu z Piły w rozgrywkach grupowych. W grupie C zwycięstwo odniosły natomiast siatkarki mistrza Polski, Muszynianki Fakro Muszyna, pokonując 3:1 Volley Bergamo. (jb, PAP)

Trzyńczanie szlifują formę na jutrzejszy mecz ze Zlinem

Pod dwutygodniowej przerwie spowodowanej startem hokejowej reprezentacji RC na międzynarodowych turniejach ruszy dziś ponownie karuzela O2 Ekstraligi hokeja na lodzie. Na dziś zaplanowano tylko jeden mecz – Witkowice podejmują Znojmo, reszta spotkań 22. kolejki odbędzie się w piątek. Do swojego meczu przygotowawali się wczoraj m.in. gracze Stalowników Trzynieć. Dziesiąty zespół tabeli zaprezentuje się jutro na lodzie szóstego Zlina. Przed własną publicznością pojawią się Stalownicy w najbliższą niedzielę, kiedy to zmierzą się w Werk Arenie z Karłowymi Warami, z którymi mają w dotychczasowym sezonie pozytywny bilans spotkań.

Ze Zlinem Trzynieć w tym sezonie już wygrał. Pod koniec września podopieczni trenera Antoniego Stavjani uporali się u siebie z hokeistami z miasta Bati 2:0. Gole strzelili wtedy Jiří Polanský i Rostislav Martyněk. Obaj pojawią się także w piątkowym składzie Trzynieć, który

zamierza potwierdzić zwyczaj formę z poprzednich kolejek i odbić się – o ile to możliwe – z dziesiątego miejsca w tabeli do stref gwarantujących grę w fazie playoffs. W bar-

wach trzyńcieckiej ekipy po dłuższej przerwie przygotowany jest do gry 32-letni obrońca Miloslav Gureň. Doświadczony hokeista borykał się w ostatnich tygodniach z kontuzją

kolana, a konkretnie więzadeł, ale jak potwierdził wczoraj „Głowski” trener trzyńcieckiego klubu, Antonín Stavjaňa, hokeista ten powinien być w pełni przygotowany na trudny piątkowy mecz. – *Miloslav Gureň trenuje z nami bez większych obciążen, sam zadeklarował też chęć gry ze Zlinem. Można to ująć krótko – po przerwie jest głodny hokeja* – stwierdził trzyńciecki szkoleniowiec. Jego podopieczni w ostatnim ekstraklasowym spotkaniu rozbili w Werk Arenie 6:1 Czeskie Budziejowice, zaliczając może i najlepszy występ w dotychczasowym sezonie. Atmosfera w drużynie uległa znacznej poprawie, gracze więc z optymizmem podchodzą do jutrzejszego pojedynku na stadionie Ludka Čajki. – *Pokonaliśmy Zlin w pierwszym tegorocznym meczu, to też się liczy i pomaga pozytywnie myśleć* – podkreślił Stavjaňa. – *W dodatku Zlin jeszcze nie przegrał na własnym lodzie, a więc najwyższa pora, by to zmienić.*

Pod znakiem zapytania stoi jutro start lekko kontuzjowanego jeszcze napastnika Jozefa Baleja, ale w tym przypadku trzyńcieccy trenerzy też są pozytywnej myśli. Podobnie ma się sprawa z doświadczonym napastnikiem Davidem Moravcem – był reprezentantem RC również powinien być w piątek przygotowany do gry. A jak wyglądał wczorajszy trening? Trzyńczanie nie przygotowawali się specjalnie z myślą o piątkowym występie. Trening nie był więc podporządkowany wyłącznie stylowi gry Zlina, ale wyglądał standardowo. – *Z myślą o Zlinie przeprowadzimy dopiero czwartkowy trening. Tam też bliżej poszlifujemy stałe fragmenty gry, które mogą być kluczowe w tym spotkaniu* – poinformował trener A. Stavjaňa. W bramce mecz rozpocznie na 99% Martin Vojtek, który w 41. minucie ostatniego pojedynku z Czeskimi Budziejowicami zmienił Romana Čechmáňka. (jb)

Przy krążku najlepszy strzelec Trzynieć w tym sezonie – napastnik Jiří Polanský. Atakuje go pardubicki Somík.